Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 123 (15746) | 1981 оной майн 29, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ГУРБАДАХИ СЕССИ ТУХАЙ

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сесси үсэгэлдэр Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо болобо. Сессиие Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **М. В. Мохосоев** нээгээ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй мандатна комиссиин түрүүлэгшэ депутат **М. М. Гаськовто** үтэ үгтэнэ. Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой һунгуулиин Южнэ 44-дэхи округто, Хяагтын районой һунгуулиин Слободско 121-дэхи округто Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй һунгалта энэ жэлэй майн 24-дэ болоһон байна гэжэ тэрэ мэдээсээ. Мандатна комиссиин элидхэл тушаа һунгуулиин Южнэ 44-дэхи округһоо һунгагдаһан депутат Мечислав Александрович Ковалевскиин, һунгуулиин Слободско 121-дэхи округһоо һунгагдаһан депутат Игорь Владимирович Казанцевай этигэмжэ түлөөлэлгэнүүдые мэдэрхэ тухай тогтоол Верховно Совет баталан абаба.

Удаань сессиин зүблэхэ зүйл баталагдана:

1. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэ үндэһэлэн, Буряадай АССР-эй арадай депутадуудай Соведүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай.

2. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай бүридэлдэ зарим тэды хубилалтануудые оруулха тухай.

3. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ депутат **Б. С. Семёнов** КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэ үндэһэлэн, Буряадай АССР-эй арадай депутадуудай Соведүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл хэбэ.

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь депутат **А. М. Беляков**, партиин Хурамхаанай районой нэгэдэхи секретарь депутат **Д. Ю. Цыбикжапов**, Социалис Ажалай Герой, Борьёогой совхозой ахалагша хонишон депутат **Г. Л. Рабдаев**, арадай депутадуудай Хэжэнгын районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Ю. И. Алексеев**, Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой директор депутат **И. С. Медведев**, Дээдэ-Хүрбын сомоной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Б. Э. Дагбаев**, арадай депутадуудай Октябрьска районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **В. Г. Колесников**, Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ депутат **А. А. Именохоев**, КПСС-эй Прибайкалиин райкомой нэгэдэхи секретарь депутат **И. Я. Сыщук**, республикын нютагай промышленностиин министр депутат **М. Ф. Завгородняя**, арадай депутадуудай Северобайкальска городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **В. А. Бодров**, Яруунын районой «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ депутат **Л. Ц. Цыдыпов**, Кабанскын районой Селенгинскэ поселково Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Г. Ф. Елизов** гэгшэд элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь депутат **А. У. Модогоев** сесси дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэбэ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар Верховно Совет зохихо тогтоол батадан абаа.

Удаань Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь депутат **И. Д. Черняков** зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи, гурбадахи асуудалнуудаар элидхэл хэбэ. Элээн тушаа зохихо Хуули болон тогтоолнууд баталагдан абтаһан байна.

Энээгээр Буряадай АССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сесси хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

ИНТЕРКОСМОСОЙ ЕХЭ ЗАМУУД

Совет болон гадаадын журналистнуудта зорюулагдаһан пресс-конференци

Социалис оронуудай космонавтнуудай хабаадалгатайгаар жолоодогдодог экспедицинүүдэй программын түгэсхэхы шата—замбуулинай дайда соогуур интернациональна юһэдэхи ниидэлгэ амжалтатайгаар дүүрэбэ. Совет болон гадаадын журналистнуудта зорюулагдаһан пресс-конференци майн 27-до үнгэргэгдөө. Совет-румын экспедицидэ хабаадагшад, эрдэмтэд, мэргэжэлтэд журналистнуудтай уулзахаяа ерэһэн байна.

Экипажай гэшүүд СССР-эй летчик-космонавт Л. Попов, СРР-эй космонавт-шэнжэлэгшэ Д. Прунариу, эрдэмтэд, «Интеркосмос» гэжэ соведэй, Космонавтнуудые бэлдэдэг түбэй, Ниидэлгэ залан хүтэлхэ түбэй хүтэлбэрилэгшэд пресс-конференцидэ хабаадахаяа ерэбэ. Румын-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегациин гэшүүд, СРР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Т. Дудаш СССР-эй МИД-эй пресс-центрэй, зал соо байлсаа.

Пресс-конференциие хүтэлэгшэ СССР-эй МИД-эй хэблэлэй таһагые даагшын орлогшо В. Хазов СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент, «Интеркосмос» соведэй түрүүлэгшэ академик **В. Котельниковто** үтэ үтэбэ.

Программын үндэһөөр хамтын хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо Румыниин Социалис Республика «Интеркосмос» гэдэг программада хабаадана гэжэ эрдэмтэ хэлээ. Манай румын ханинар харилсаа холбооной бүхы гол шэглэлнүүдээр үнгэргэгдэһэн хүдэлмэридэ горитой хубитаяа оруулна.

Совет-румын уласхоорондын экипажда зорюулжа, совет болон румын эрдэмтэд эрдэм-шэнжэлгын ехэ программа бэлдэһэн байгаа. Космонавтнууд Л. Попов болон Д. Прунариу дүн хамта хорёод туршалга хэбэ. Эдэ бүгэдэ замбуулиниие шэнжэлгэдэ ехэ туһа хүргэхэ байна.

Уласхоорондын шэнэ экипажай ниидэлгэ совет-румын хани барисаанай, манай оронуудай ба арадуудай хоорондохи олон талын харилсаанай, социалис оронуудай эрдэм, техникын хамжаанай аша үрэ ехэтэй байлгын тодотомо гэршэ жэшээ болоно гээд академик тэмдэглээ.

Совет-румын экипажай командир СССР-эй летчик-космонавт **Л. Попов** трибунада гараба. Манай ниидэлгын программые совет болон румын эрдэмтэд зохёоһон байна. Думитру бидэ хоёр энэ жэлэй январь һарада хамтын һорилго бэлэдхэл хэжэ эхилээ һэмди. Энэ богонихон болзор соо нэгэ нэгэеэ һайн мэдэхэ болообди. Тиигэжэ хараалагдаһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлһэн байнабди.

Нүхэд Л. И. Брежнев болон Н. Чаушеску гэгшэдэй эльгээһэн амаршалгые «Салют-6» дээрэ соносоходоо, зүрхэ сэдьхэлээ ехээр хүдэлбэбди. Энэ найдамтай машина зохёон бүтээгшэдтэ Л. Попов интернациональна экипажай үмэнэһөө баяр баясхалан хүргэбэ.

СРР-эй космонавт-шэнжэлэгшэ **Д. Прунариу** үгэ хэлээ. «Интеркосмос» гэдэг программаар «Союз-40» гэжэ совет замбуулинай онгосоор, «Салют-6» гэжэ замбуулинай станци дээрэ замбуулинай замаар ниидэлгэдэ хабаадаха ехэ нэрэ хүндэ намда, Румыниин Социалис Республикын эрхэтэндэ олгогдоһон байна гэжэ тэрэ хэлээ. Иимэ ехэ нэрэ хүндэ олгоһонойнь түлөө РКП-гэй ЦК-да, КПСС-эй ЦК-да, Румыниин Социалис Республикын ба Советскэ Союзай правительствануудта, нүхэд Н. Чаушеску болон Л. И. Брежневтэ үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт. Энэ ниидэлгэ румын-совет хани харилсаае саашадань бэхижүүлхэ, манай арадуудые холбодог холбоо барисаае хүтжөөхэ, эб найрамдалай ба уласхоорондын хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгтэ туһалха байна.

Ниидэлгын үедэ хэгдэһэн научна туршалгануудай үрэ дүнгүүдтэ Д. Прунариу дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэбэ. Гол экспедициин программын үндэһөөр хэгдэһэн шэнжэлгэнүүдые дүүргэлгэдэ манай экипаж мүн лэ хабаадалсаа. Владимир Коваленок, Виктор Савиных гэгшэд бидэнэртэ али бүхы туһаламжа үзүүлээ.

Түгэсхэлдөө Румыниин космонавт замбуулинай гайхамшаг онцгой техникэ бүтээгшэдтэ, Космонавтнуудые бэлдэдэг түбэй коллективтэ, Ниидэлгэ залан хүтэлхэ түбэй мэргэжэлтэдтэ, Космодромой хүдэлмэрилэгшэдтэ, «Интеркосмос» гэдэг программаар түгэсхэхы ниидэлгэдэ хабаадаһан бүхы коллективүүдтэ, эмхинүүдтэ баяр баясхалан хүргөө.

Удаань космонавтнууд болон эрдэмтэд журналистнуудай асуудалнуудта харюусаба.

(ТАСС).

СОВЕТ-ИОРДАНИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

Совет-иорданиин хөөрэлдөөнүүд майн 27-до Кремль соо дүүрэбэ.

Совет талаһаа—КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, гадаадын экономическа харилсаанай талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков;

Иорданиин талаһаа—Иорданиин Хашимитскэ королевствын король Хусейн Бен Талал, Премьер-Министр ба оборонын министр Модар Бадран, королевскэ канцеляриин начальник Ахмед Кемаль Аль-Лаузи, королиин секретариалай начальник принц Раад Бен Зейд, булимтаран эзэмдэгдэһэн газар орондын хэрэгүүдые эрхилдэг министр Хасан Анис Ибрагим, гадаадын хэрэгүүдэй министр Марван Аль-Касем, хүгжэлтын национальна соведэй түрүүлэгшэ М. Ханна Ода гэгшэд хөөрэлдэбэ.

Хани барисаанай, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые, энэ районоохи байдалые али бүхы талаһаань үнэн зүбөөр гурима шуулгын асуудалнуудые, мүн уласхоорондын байдалай бусад шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлһэн байгаа. Палестиные сүлөөлхэ эмхиие оруулалсан, бүхы талануудай хабаадалгатайгаар Дүтын Зүүн зүг тушаа уласхоорондын шэнэ конференциие зарлаха талаар араб оронуудай хүсэлэл оролдолгонуудые элсүүлхэ шухала гэжэ совет тала мэдүүлээ.

Энэ районо бата эб найрамдал хангаха зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгые дэмжэжэ байһанаа Иорданиин король баталба.

Израилиин эзэрхэг түрэмгэй ябуулгада эсэргүүсэн тэмсэдэг Сириие СССР эрид шиид дэмжэхэ юм гэжэ Ливандахи байдалые хаража үзэхэдөө тэмдэглэгдээ. Ливанда амгалан байдал тогтоохо, энэ оронда национальна үгээ ойлголсолгые түйлаха талаар Ливанай хүүлита засагаархидые, арабууд хоорондын хүсэнүүдые мүн лэ дэмжэхэ байһанаа баталба.

Саашадаа уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, Персидскэ тохойн оршондохи байдалаар һанаагаа зобожо байһанаа мэдүүлхэ зуураа, Иран-Иракай хоорондохи хёмороос дары зогсоохо, эдэнэй хоорондохи арсалдаата асуудалнуудые хөөрэлдөөнүүдэй аргаар гуримшуулха шухала гэжэ тэмдэглэгдээ. Персидскэ тохойн оршондо гадаадын сэрэгэй баазануудые байгуулгые, тэндэ ядерна буу зэбсэг толхон табилгые, энэ районоохи гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ гадаадаһаа али бүхы хамзаралсалгые буруушаажа байһанаа хоёр тала мэдүүлбэ.

Политическэ, худалдаа наймаанай-экономическа, соёлой ба бусад асуудалнуудаар совет-иорданиин хоёр талын харилсаан амжалтатайгаар хүгжэжэ байна гэжэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тэмдэглэгдээ. Эб найрамдалай аша туһада уласхоорондын оршом соо совет-иорданиин харилсаае саашадань бэхижүүлхэ, үргэдхэхэ хүсэлэнтэй байһанаа хоёр тала баталаа.

Һанамжануудаа хэлсэлтэ ашатай туһатай байба гэжэ Л. И. Брежнев болон Иорданиин король мэдүүлбэ.

Хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд тухай совет-иорданиин хамтын коммюникегэй текст хэблэлдэ толилогдохо.

(ТАСС).

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

МОСКВАҺАА МОРДОБО

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба Совет правительствын уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ерэһэн Иорданиин Хашимитскэ королевствын король Хусейн Бен Талал Киев ошохоёо майн 27-до Москваһаа мордобо.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ Хусейн Бен Талалые үдэшөө.

(ТАСС).

ЗУНАЙ АМАРАЛТЫН ХАҺА

Зунай амаралтын хаһа хадаа түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй эгээл сүлөөгүй шанга саг болоно. Энэ үедэ түмэр замай транспортаар хүн зоншие зөөлгэ хоёр дахин шахуу дээшэлдэг байха юм.

Түмэр замай транспортые зунай сезондо яажа бэлдэжэ байһан тухай зам харилсаанай министрэй орлогшо В. Ф. Соснин һаяхан Москвада журналистнуудта хөөрэжэ үгэһэн байна. Мүнөө хэзэ хэзээнгүй поездүүд зунай расписаняар ябуулагдажа эхилээ.

Пассажирнуудые һайнаар хангахын тулада билеэдүүдые худалдалгые саашадань нарижуулан һайжаруулха тон шухала. Зунай һарануудта хүдэлхөөр 2 мянга шахуу касса, захил абадаг 200 стол нэмэжэ нээгдээ.

Вокзалнууд, пассажирска вагонууд тааруу зохид болгогдоо, түмэр замай ажахын материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлэгдээ. Мүнөө жэл 50-яад шэнэ вокзал, 100 павильон, платформо баригдаха, вагонно парк шэнэдхэгдэхэ байна.

(ТАСС).

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ГОЛ ЁҺОНУУДЫЕ БАРИМТАЛАН

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монголой Арадай-Революционно партиин XVIII съезд ёрдохи үдэрөө хүдэлмэрилбэ. Партиин ЦК-гай съездэ хэһэн тоосоото элидхэлые ба ойрын жэлнүүдтэ бэелүүлэгдэхэ зорилгонуудые, МНРП-гэй Центральна шалгалтын комиссиин тоосооe делегадууд зүбшэн хэлсэнэ.

МНРП-гэй дотоодын болон гадаадын политикые, дотор социализм саашадань байгуулха, Советскэ Союзтай, социалис хани харилсаата бусад оронуудтай хани барисаа болон харилсаа холбооe бэхижүүлхэ талаар тэрэнэй шууд баримталдаг хараа шугамые хүдэлмэришэн ангиин, худөө ажалшадай болон арадай интеллигенциин түлөөлэгшэд хуралдаанай еһэдэр дээрэһээ үгэ хэлэхэдээ дэмжэнэ.

Монголой ба совет арадай хоорондохи заншалта хани барисаан халаа МНР-эй хүгжэлтын бүхы шатануудта манай ажалшадай амжалтануудай барагагүй эшэ үндэһэн, социалис байгуулалтада шэнэ амжалтануудай найдамжа болоно гээд, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн-кандидат, партиин Улаан-Баатарай горкомой нэгэдэхи секретарь Б. Алтангэрэл хэлэбэ.

35 мянга гаран коммунистнуудаа бүридэдэг ниислэлэй партийна организациин хүдэлмэри тухай тэрэ хөөрэбэ. Улаан-Баатар республикын индустриальна зүрхэн мүн. Социально-экономическа ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ, үйлэдбэриин ашаг үрые ба хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлгэдэ, ниислэл хотые жэшээтэ социалис хото болгохо хэрэгтэ партийна организаци хүдэлмэришэн ангиие элсүүлдэг байна.

Обществодо партиин дүүргэдэг хүтэлбэрилхы, шэглүүлхэ ба эмхидхэхы үүргын улам дээшэлжэ байһые, Центральна Комитедэй ба тэрэнэй Политбюрогой асари ехэ ажал ябуулгые хараада абан, МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретариин тушаалые һэргээн бии болгохые ниислэлэй партийна организациин хүтэлбэрилэгшэ дурадхаба.

Социалис Монголой промышленна томо ехэ түб болоһон Эрдэнэт хотын ажал хэрэгүүд тухай МНРП-гэй Эрдэнэтын горкомой нэгэдэхи секретарь Ж. Банзарагч хөөрөө.

МНР-тэ социалис общество байгуулха хэрэгтэ ёһотой интернациональна туһаламжа үзүүлдэг байһанайнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, Совет правительствада, ба агууехэ совет арадта, шууд сэхэ интернационалист, монголой арадай үнэн сэхэ хани нүхэр Л. И. Брежневтэ хани барисаанай Эрдэнэт хотын ажалшад үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэ, гээд үгэ хэлэгшэ съездын делегадуудай альга ташалган доро мэдүүлээ.

Уласхоорондын байдалые һайжаруулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ ба шахардуу байдалые һуларуулха, буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгые болюулха талаар шэглүүлэглэһэн КПСС-эй ЦК-гай XXVI съездын гадаадын политическэ программые Монголой коммунистнууд бүгэдэ нийтээрээ дэмжэнэд. Азиин болон Номгон далайн гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта нэгэ нэгэндээ добтолхогүй, хүсэ хэрэглэхэгүй тухай конвенци зохёон хараалжа, гар табиха тухай МНРП-гэй XVIII съездын ендэр дээрэһээ найруулагдаһан дурадхалнуудые делегадууд мүн лэ дэмжэнэ.

МНРП-гэй XVIII съездын хүдэлмэридэ хабаадажа байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй делегаци Улаан-Баатарта В. И. Ленинэй музейдэ орожо гараа. В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал ябуулгые, Советскэ Союзда ба социалис хани харилсаата бусад оронуудта, тэрэ тоодо Монголой газар дээрэ тэрэнэй бүгэдые илагша һургаалай илан мандажа байһые харуулһан музейн экспозицитай тэдэнэр танилсаа. Делегациин гэшүүд хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ тэмдэглэл хээ.

Репортаж

„БАМ ЗАЛУУ ҮЕТЭНИИЕ УРЯАЛНА"

БАЙГАЛ-АМАРАЙ ТҮМЭР ЗАМАЙ ЗҮҮН УЧАСТОГТА ХҮДЭЛХЭЕЭ ОШОЖО ЯБАҺАН ЗАЛУУ ТҮМЭР ЗАМШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ГАБШАГАЙ ОТРЯДАЙ ПОЕЗД УРЖАДЭР УЛААН-ҮДЭ ХҮРӨӨД, СААШАА МОРДОБО.

Улаан-Үдын вокзал. Үдэрэй 11 час. Залуушуулай залитай хонгёо дууе захагүй үргэн Сибириин дайдаар зэдэлүүлэн, зүүлжээ шуумайһан аянай поезд аалидаһаар вокзалай перрон дээрэ тогтон зогсобо. Түмэр замшадай хубсаһа үмдэһэн залуушуулай поездһоо буухада, тэдэниие республикын ниислэл хотын комсомолшууд хани халуунаар угтаба.

Энэ халаа Байгал-Амарай түмэр замай баригдаад байһан газарта поезднуудые жолоодохо, үдэшэхэ залуу түмэр замшадай хоёрдохи отряд замдаа Улаан-Үдэдэ тогтобо гэээшэ. 1979 оной ноябрь һарада Москваһаа нааша зорижо гараһан нэгэдэхи отрядынь мүнөө Байгал-Амарай түмэр замай «БАМ—Тында—Беркакит» гэһэн участок дээрэ хүдэлжэ байнхай.

Улаан-Үдын вокзалай дэргэдэхи талмай дээрэ залуу түмэр замшадые угталгын баяр ёһололой митинг болобо. Энэ митингые ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь Александр Козлов нээгээ. КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь Г. Д. Басаев митинг дээрэ үгэ хэлэжэ, залуу түмэр замшадые амаршалаад, БАМ-ай Буряадай участок дээрэ хэгдэжэ байһан асари ехэ хүдэлмэри тухай тобшо тэдыгээр хөөрэбэ, һүүлдэнь:

—БАМ-ай Буряадай участок дээрэ дүрбэ мянга гаран комсомолшууд ажалай үндэр эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэ. Тэдэнэй эрхимүүд—КПСС-эй XXVI съездын делегат В. И. Аксенов, Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Александр Рябков, Буряадай комсомолой шангай лауреадууд Валерий Прокушев, Михаил Кокорин гэгшэдэй нэрэнүүд Байгал-Амарай түмэр замшадай барилгашадай дунда мэдээжэ болонхой. Тэдэнэй амжалтаар омогорхон, тэдэнһээ жэшээ абан хүдэлэгты,—гэжэ тэрэ уряалан хэлэбэ.

Удаань Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь Социалис Ажалай Герой Б. З. Поздеев залуу түмэр замшадые амаршалаа.

—Эгэ дүшэн табан жэлэй саана ороной͏нгоо 1,5 мянган комсомолшуудай зэргэдэ жагсан, холын холо Байгалай саанахи Буряад орондо шэнэ завод барилсахаа ерээ һэм. Бидэ, тэрэ үеын залуушуул, гушаад оной комсомолшууд эдир наһаяа, эрмэлзэл бэлигэе, залуу шамбай һаһанайнгаа шадал хүсые бултыень зангидан, эндэ завод-гигант бодхоогообди. Хүсэтэ заводнай хүдэлжэл байна. Манай гараар гаргагдаһан локомотивууд лайнай дүлэтэ жэлнүүдтэ сэрэгшэдые зөөһэн, табяад онуудта элдэгдэхэ шэнэ газар тээшэ эдир залуушуулай дуунтай аялгаа нийлүүлэн, хүүгэйлэн шуумайһан байха. Тэрэ үеын комсомолшуудай баатар ажал хэрэгые таанар үргэлжэлүүлнэ гээшэт,—гэхэдэнь, «Һайн даа!», «Комсомолдо—алдар соло!» гэһэн баяр баясхалангай үтэнүүд перрон дээгүүр зэдэлбэ.

—Үргэн Совет ороной зүг бүхэнһөө суглараһан залуу үетэн БАМ ошожо ябанабди. Зориһон газарнай, хэхэ ажалнай нэгэн. Үдэр, часай үнгэрхэ бүри хүрэхэ газарнай дүтэлнэ. Тиихэ бүринь манай үндэр харюусалга улам эли мэдэрэгдэнэ,—гээд, бүхэсоюзна габшагай отрядай гэшүүн Игорь Козлов хэлээ.—Би өөрөө Горьковско областьһооб. Нижегородско газар дайдын хүн халаа нютагайм уг гарбалтай пролетарска агууехэ уран зохёолшо Максим Горькиин үгөөр «Бидэ агууехэ хэрэгтэ, бүхэдэлхэйн удха шанартай хэрэгтэ хабаадуулагданхайбди, тиимэһээ энээндээ нэрэ хүндэтэйгөөр хабаадаха ёһотойбди» гээд хэлэһүү.

...Согтой залитай залуушуулай солгёон дуунууд зэдэлнэ. «БАМ залуу үетэниие уряална», «БАМ-да—комсомолой анхарал», «БАМ — манай Магнитка, манай шэнэ газар, манай Комсомольск-на-Амуре» гэһэн лозунгнууд, транспарантнууд намилзана. Залуушуулай поезд замаа үргэлжэлүүлбэ.

Д. ДАШИЕВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Митингын үедэ. 2. «Баяртай, Улаан-Үдэ!».

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН — олоной зохёохы эдэбхи № 3

Дүрбэн hарын дүн согсолнобди

• • •

Түрүүшүүл тодорно

• • •

Районой ажалшадай зориг эрмэлзэл

«Улан-Удэтрансстрой» трестын 397-дохи СМУ-да Любовь Алексеевна Москалевагай хүтэлбэрилдэг бригада тухай дуулаагүй хүн үсөөн байха. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригада коллектив соогоо арба гаран жэлэй туршада түрүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. А. Москалева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ — БҮГЭДЫН ХЭРЭГ

Манай республикын промышленна нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай хүдэлмэриин 4 hарын дүнгөөр продукци худалдаха талаар гүрэнэй түсэб дүүргэгдээгүй (99,6 процент). Түсэбөөр хараалагдаhанhаа 1,9 миллион түхэригөөр бага продукци худалдагдаhан байха юм. Товарна продукциин хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиhөө 1,6 процент дээшэлээ. Энэ баримтаар хаража үзэхэдэ, республикын промышленностиин үйлэдбэриин хэмжээн түсэбөөр хараалагдаhан ёhоор 105,6 процентээр үргэдэхын түлөө энэ жэлэй үлэгшэ 8 hара соо энэ ургалтые 109,2 процентдэ хүргэхэ зорилго табигдаха болоно гэхэ.

Гэхэтэй хамта союзна мэдэлэй промышленностиин продукци худалдалгаар дүрбэн hарынгаа түсэбые 97,1 процентдэ хүргэhэн, тиихэдэ республикын мэдэлэй промышленность энэ түсэбые 101,7 процент дүүргэhэн байха юм. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшээлэн харабал, товарна продукци гаргалга союзна мэдэлэй промышленностьда 0,8 процентээр дээшэлhэн, республикын мэдэлэй промышленностьда 3,6 процентээр доошолhон байна.

Тиихэдэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй промышленностиин продукци худалдаха түсэбынь 99 процентдэ хүргэгдэжэ, товарна продукци гаргалгань 0,9 процентээр бага болошоо.

Тодорхойлон хэлэбэл, республикын промышленна предприятинуудай 30,9 процентнь гэхэ гү, али 55 коллектив продукци худалдаха түсэбөө бэелүүлжэ шадаагүй. Тэдэнэр түсэбөөр хараалагдаhанhаа 11,6 миллион түхэригөөр бага продукци худалдаба. Онсолон нэрлэхэдэ, Хандагатайн леспромхоз, Байгалай модоной бааза, Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинат, «Буржелезобетон» нэгэдэл, Шулуутын холимол тэжээлэй комбинат гэхэ мэтэ предприятинуудай коллективууд иленгаяа ехэ гээгдэлдэ ороhон байна. Мүн тиихэдэ «Бурятфермаш» нэгэдэл, Сэлэнгын туршалгын, Элэктроаппаратура заводууд, Сүхын арhанай заводууд, Хяагтын ээрэлгын-трикотажна фабрикын коллективууд нормативно-сэбэр продукци үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргэбэгүй.

Мүн тиихэдэ урда жэлнүүдэйхидэл тон адляар түсэбтэ даабаринуудые hара, квартал бүхэндэ хубаарилга тэгшэ бэшээр хэгдэнэ. Жэшээнь, энэ жэлэй нэгэдэхи квартальда продукци худалдаагаар бүхы жэлэй түсэбэй 22,4 процентнь дүүргэгдэхэ хараатай байhан hаа, хоёрдохи квартальда энэ тоо 24,3 процент болгогдоhон байна юм.

Промышленна продукци худалдалгын түсэбэй дүүргэлтые республикын районууд дээрэ абажа харахада, хүдөөгэй 19 районой соохоо арбан нэгэниинь энэ түсэбөө бэелүүлээгүй байна. Тэдэнэй дунда иленгаяа Зэгэрэйн, Кабанскын, Прибайкалиин, Улаан-Үдын, Хориин, Баргажанай районуудые нэрлэлтэй.

Гадна hара, квартал бүхэнэй түсэбтэ даабаринуудые хубилгаха ушар үзэгдэнэ. Тиигэжэ, жэшээнь, жэлэй эхинhээ республика дотор продукци худалдаха түсэб 18,8 миллион түхэригөөр бага болгогдоhон байха юм. Энээнэй ашаар лэ Улаан-Үдын шэлэй заводой, кондитерскэ промышленностиин нэгэдэлэй коллективүүд түсэбөө дүүргэжэ шадаhан байна.

• • •

Тэрэшэлэн республикын промышленна предприятинуудта продукциин бүтээсые зүйл зүйлөөрнь абажа харая. Байгша оной январь—апрель hаранuудта электрын элшэ хүсэн, шулуун нүүрhэн, шэрээгдэмэл түмэр хэрэгсэлнүүд, клинкер, цемент, шифер, угаагдаhан ноохон ба ноохон бүдүүд, оёдолой зүйлнүүд, мяхан, өөхэнэй тоhон, холимол тэжээл, элдэб амhарта гэхэ мэтэ зүйлнүүд түсэбhөө гадуур бүтээгдэhэн байна. Теэд тэрэнэй хажуугаар 100 киловаттhаа дээшэ хүсэтэй электродвигательнүүд, целлюлозо, картон, сонхын шэл, трикотаж дотор хубсаhан, мяханай консервэ болон колбаса, гурил, хилээмэн, кондитерскэ ба макароной зүйлнүүд, мебель гэхэ мэтые гаргалга, барилгын ба хюрөөдэмэл модо бэлэдхэлгэ удаaржа, түсэб дүүргэгдээгүй байшоо. Энэ хугасаа соо, иленгаяа апрель hарын hүүл багаар Холбоолжоной нүүрhэнэй уурхайн, Улаан-Үдын шэлэй заводой, нарин сэмбын комбинадай коллективүүд хангалтагүй түлюурөөр хүдэлжэ гараа.

Арадай ажаhуудалай үргэн хэрэглэмжын эд барааншье энэ дүрбэн hара соо түсэбөөр хараалагдаhанhаа 0,3 миллион түхэригөөр багаар гаргагдаба. Энэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө 3,9 процентээр ехэшье hаа, үшөөл хангалтатай hайн гэхын аргагүй. Улаан-Үдын «Электромашина», «Теплоприбор», хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводууд, «Бурятфермаш», «Забайкаллес» нэгэдэлнүүдэй ба Түлишын промышленностиин министерствын предприятинууд арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа үшөөл багаар гаргана гээд шүүмжэлэлтэй.

Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаhанай, Хяагтын ээрэлгын-трикотажна фабриканууд үхибүүдэй хубсаhа гаргаха дүрбэн hарын түсэб дүүргэбэгүй. Мүн тиихэдэ пумаажан ба холимол утаhаар нэхэhэн дотор хубсаhан, унтариин бельё гэхэ мэтэ олдохонь шухаг болоhон зүйлнүүдые Нютагай промышленностиин министерствын предприятинууд гүйсэд гаргажа үшөөл шадаагүй байhаар.

Республика дотор энэ дүрбэн hара соо 16,1 миллион түхэригэй эрхим шанартай продукци гаргагдаhан байна. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиhөө 4 процентээр ехэ.

• • •

Январь—апрель hаранuудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 99,6 процент дүүргэгдэhэн байна. Республикын 34 предприяти хүдэлмэришэдэйнгөө тоогой үсөөрөөшье hаа, ажалайнгаа бүтээсэ эрид дээшэлүүлжэ шадаа. Теэд эндэшье гээгдэлдэ орогшод бии. Жэшээнь, Баргажанай, Бэшүүрэй, Кабанскын, Хэжэнгын болон Хурамхаанай районуудай промышленна предприятинуудай коллективүүд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргэнгүй, нэгэ хүн бүхэнэй хүдэлмэриин бүтээсые дунда зэргээр нёдондонойхиhоо доошолуулhан байха юм. Бүхы промышленна предприятинуудай 42,9 процент гэхэ гү, али 76 коллектив мүн лэ иимэ гээгдэлдэ орожо, 11,1 миллион түхэригэй продукци түсэбөөр хараалагдаhан хэмжээнhээ дутаагаа.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары түргэн усадхажа, хэрэг ажалаа хэлбэришэгүй hайнаар хүтэлхэ гээшэ мүнөө үедэ ажахын зургаанууудай, партийна, совет, профсоюзай организацинуудай нэн түрүүшын гол зорилго болохо зэргэтэй. Эндэ эршэтэ социалис мүрысөө эмхидхэжэ, хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл, зориг эрмэлзэлые бадаргаха шухала.

ПРОДУКЦИ ХУДАЛДАЛГААР БА АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР ДҮРБЭН hАРЫН ТҮСЭБ ДҮҮРГЭhЭН ПРЕДПРИЯТИНУУД

- △ Гусиноозёрско шахта
- △ Джидакомбинат
- △ Ципиканай прииск
- △ Хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод
- △ Баргажанай леспромхоз
- △ Сэлэнгын модоной бааза
- △ Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинат
- △ Таловкын түмэр бетон хэрэгсэлнүүдэй завод
- △ Шэлэй завод
- △ Нарин сэмбын комбинат
- △ Хүдэрэ-Сомоной тоhоной завод
- △ Петропавловкын тоhоной завод
- △ Нарhатын тоhоной завод
- △ Киномеханическа завод
- △ Харанхын холимол тэжээлэй завод
- △ Үнэгэтэйн үрэ жэмэсэй завод
- △ Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинат
- △ Хяагтын хилээмэнэй комбинат
- △ Каменскын хилээмэнэй комбинат
- △ Дээдэ-Үдын леспромхоз
- △ Зүүн-Мүрэнэй леспромхоз
- △ Никольскын промкомбинат
- △ Хэжэнгын лесхоз
- △ Загарайн лесхоз

НОРМАТИВНО-СЭБЭР ПРОДУКЦИ ГАРГАЛГААР БА АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР ДҮРБЭН hАРЫН ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭhЭН ПРЕДПРИЯТИНУУД

- △ Уhанай ажахын министерствын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй завод.
- △ «Бурводстрой» трестын барилгын управлениин барилгын материалнуудай комбинат.
- △ С. М. Кировэй нэрэмжэтэ түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод.
- △ Оймоорой мебель хэдэг фабрика.
- △ Оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэл.
- △ hээы гуталай фабрика.
- △ Уран hайханай зүйлнүүдые ба гар бэлэгүүдэй туршалгын завод.

ОЛОНОЙ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛЭЭР

Манай Захааминай районой промышленна предприяти болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, алба хаагшад, интеллигенци КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые политическэ дэбжэлтын оршон байдалда hайшаан угтажа абаад, тэрэниие бодото дээрэнь бэелүүлгые үдэр бүриингөө дайшалхы зорилгонууд болгонхой.

Промышленна предприятинуудта, совхозуудта социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, тэдэнэй олонхинь съездын нээгдэхэ үдэр байгша оной түрүүшын хоёр hарын түсэб дүүргэхэ гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлээ. Эдэ үдэрнүүдтэ ажалша коллектив бүхэндэ ажалай эдэбхи, мүрысөөнэй ошон хэзээ хэзээнэйхиhээ залитайгаар бадарhан байха юм. Жэшээлхэдэ, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай 52 бригада съездын нээгдэhэн үдэр хоёр hарынгаа даабари дүүргэв. Тиихэдэ комбинат бүхыдөө концентрат гаргаха социалис уялгануудаа үлүүлhэн байна.

Социалис мүрысөөндэ онсо шалгарhан Холтоhоной уурхайн В. И. Титовой, Юнхэрэй уурхайн А. А. Шагдуровай, барилга-хабсаралгын управлениин Т. А. Валеевэй, транспортна цехэй В. Н. Тугариновай, энергоцехэй Ч-Н. С. Намсараевай ударидадаг бригаданууудта «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ» гэhэн хүндэтэ нэрэ олгогдоhон байгаа. Тиихэдэ hонгиныг уурхайн, Зэдын комбинадай продснабай 2-дохи магазинай коллективуудтэ, олохон хүдэлмэришэдтэ «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэhэн тэмдэг, облсовпрофой дипломууд барюулагдаа.

Мүнөө комбинадай хүдэлмэришэдэй дунда съездын документнүүдые шудалха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа, нилээд олон бригаданууд, участогууд, ажалай түрүүшүүл урда абаhан социалис уялгануудаа хаража үзэhэн, шэнэлhэн байна. Тэдэнэй дунда хоёр участок, долоон бригада 1981 оноой тоо түсэбэй даабарие холо уридшалан дүүргэжэ байна. Тэдэнэй дунда хубиингаа түсэб, социалис уялганнуудаа Агуухэ Октябриин хубисхалай hайндэр болотор дүүргэхээр шиидэhэн хүдэлмэришэд олон.

Комбинадай партком, цехүүдэй партийна эхин организацинууд, партийна бүлэгүүд социалис мүрысөө муу бэшээр хүтэлбэрилнэ. Мүрысөөнүүдэй дүнгүүдые саг болзор соонь согсолжо, ханын хэблэлдэ туниxаглаха, аман үгөөр ойлгуулан үгэхэ хэрэгые hайнаар эмхидхэнэ.

Мүн хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй дунда съездын урда тээхи социалис мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдээ hэн. Малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ, төл абалгада hайнаар бэлдэжэ абаха, гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха гурбан hарынгаа түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэхэ тушаа ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэгдэhэн байна.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ гансал продукциин хэмжээе дээшэлүүлхэ бэшэ, мүн шанарыень hайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Дүн согсолходоо малай тарган, туранхай, hүнэй шанар гэхэ мэтэ булта хараада абтана. Тиимэhээ хүн бүхэн малайнгаа шэмэ дээшэлүүлхын түлөө ехэтэ оролдоно. Энээнэй ашаар район гүрэндэ худалдагдаhан 1402 толгой үхэрэй шэгнүүрые дунда зэргээр 331 килограммда хүргөө гэхэ гү, али урда жэлэйхиhээ 63 килограммаар үлүү болоно.

Үнгэрhэн жэлэй түрүүшын кварталда тушаагдаhан үхэрнүүдэй 44 процентэнь тарган гэhэн сэгнэлтэдэ хүртэhэн hаа, энэ жэл 77 процент болоо. Михайловкын совхозой Р. Мункуевай толгойлдог гүүртын малшад 175 шахамалнуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 860 граммаар нэмээжэ шадаа, Дүтэлүүрэй совхозой Н. Гончиковой гүүртын малшад 70 мал тус тустань 350 — 400 килограммhаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр худалдажа, түсэбөө 84 центнерээр үлүүлээ. Энэ гүүртэ совхозойнгоо жасада 16 мянган түхэриг нэмэлтэ түлбэри оруулhан байха юм. Малаа hайнаар таргалуулжа, гүрэндэ эрхим шанартай мяха тушаалан малшад Хамнида, Үлэгшэндэ, Далахайда, Мэлэдэ олон юм. Эдэнэй габшагай хүдэлмэриин ашаар районмнай 24 залуу үхэрнүүдые дунда зэргээр 381 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ худалдажа, 49 мянган түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаhан байна.

Тэрэшэлэн hаалиин фермэнүүдэй коллективүүдэй дунда социалис мүрысөөн мүн лэ үргэнөөр дэлгэржэ, муу бэшэ амжалта түйлана. Гүрэндэ нёдондонойхиhоо 21 процентээр үлүү ехэ hүн худалдагдаа. hүнэй шанар дээшэлээ. Энэ хадаа hаалишадай дунда социалис мүрысөө бодото hайнаар эмхидхэhэнэй үрэ мүн. Хамниин, Дүтэлүүрэй, Харацайн совхозуудай hаалишад урда жэлэйхиhээ ехэшье, шанартайшье hү гүрэндөө худалдаба.

Районой хонишодой хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдаа. Хамниин совхозой хонишон, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат В. Д. Базарова зуун эхэ хониин бүхэнhөө 110 хурьга абаха уялгаяа съездын хүндэлэлдэ шэнэлжэ, 115 хурьга абахаар шиидэhэн юм. Мүнөө Базаровтанай бригада зуун эхэ хонин бүхэнhөө 120 хурьга тэнжээжэ байна. Мүн энэ совхозой үнинэй хонишон, Арадуудай Хани барисаанай орденто Е. Р. Норбоева зуун эхэ хониин бүхэнhөө 110 хурьга абаха уялгаяа 117-до хүргэбэ.

Харацайн совхозой үнинэй хонишод Намсараевтанай бүлэ зуутанай дабаа дабаhаар арбаад гаран жэл болобошье, энэ жэлэйхидэл 100 эхэ хонин бүхэнhөө 119 хурьга үшөө абаагүй юм.

Жэл бүхэндэ хонишодой дунда зуутанай тоо олошоржо байhаниинь hайшаалтай. Эндэ социалис мүрысөөнэй үүргэ ехэ. Мүрысөөндэ хабаадалсажа, социалис уялга абаhан хүн бүхэн хэлэhэндээ хүрэхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа, оролдолгоёо гаргана.

Манай район адуун hүрэгөөр олон юм. Совхоз бүхэндэ түрүү адуушад бии. Адуун hүрэг хадаа манай районой эрхэ байдалда үсхэбэрилхэдэ зохид, мяха үйлэдбэрилгэдэ тон ехэ нэмэри үгэхэ hалбари мүн. Тиимэhээ адуун hүрэгөө олошоруулха тушаа саг үргэлжэ анхарал хандуулагдадаг болонхой. Адуушадай хоорондо социалис мүрысөөн эмхидхэгдэнэ. Арбаад жэлэй урда тээ адуушадай ажал хүдэлмэри тухай ехээр hанаашархагдадаггүй hэн. Мүнөө тиимэ бэшэ. Гүрэндэ худалдагдаха тусгаар hүрэгүүд бүридүүлэгдэжэ, холын бэлшээридэ түхэреэн жэл соо адуулагдана. Энэмнай манай нөөсэ бшуу.

Далахайн совхозой адуушан Б. Р. Гончиков урзанда жэл 171 гүүнhээ 169 унага абажа, бултыень тэнжээжэ, «Районой чемпион» гэhэн нэрэдэ хүртөө. Мүн эндэхи адуушан Ц. Р. Дымпилов нёдондо жэл районой адуушадай хоорондо дэлгэрhэн мүрысөөндэ баhал шалгараа.

Енгорбойн совхозой адуушан Ц-Д. У. Гонгоров, Харацайн совхозой Ц-Д. Д. Гармаев, Санагын совхозой В. Д. Цыренов, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой Д-Ц. Ц. Раднаев гэгшэд адуун hүрэгөө үсхэбэрилхэ талаар hайн амжалтануудые түйлана.

Мүнөө хабарай тарилгын халуун хаhа, сабшаланай үрэжэл hайжаруулха габшагай гурбан hара үнгэргэгдэжэ байна. Энэ үедэ ажахынуудай партийна организацинууд агитколлективүүдэйнгээ хүдэлмэри сэхэ полли, сабшалан дээрэ үнгэргэнэ. Мүрысөөндэ илагшадай нэрэнүүд Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэжэ, тэдэнэй хүндэлэлдэ Ажалай алдар солын улаан тугууд үргэгдэнэ, ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаhанууд», «Сахилгаан» гэхэ мэтэдэ гаргагдажа, хүдэлмэриин хэр ябажа, хэнэй түрүүлжэ, хэнэй хойнотожо ябаhые эли тодоор харуулна.

Кварталай дүнгүүдээр КПСС-эй райкомой бюрогой, райгүйсэдкомой, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай райкомой ба ВЛКСМ-эй райкомой бюрогой шиидхэбэреэр социалис мүрысөөндэ илажа гараhан ажахынууд, коллективүүд, бригаданууд, фермэнүүд, түрүү хүнүүд районой «Ажалай туг» газетын хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнэ.

Районой партийна организаци шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаhан социалис уялгануудаа нэрэ түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөө үлам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хүн бүхэниие хабаадуулха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бадаруулха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

И. ГРИГОРЬЕВ,
КПСС-эй Захааминай райкомой секретарь.

ҮЙЛЭДБЭРИИН АШАГ ҮРЫЕ БА ХҮДЭЛМЭРИИН ШАНАРЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛhЭНЭЙ, АЖАХЫЕ ЭРХИЛЭЛГЫН ОНОЛ АРГЫЕ НАРИЖУУЛhАНАЙ, ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ТҮЙЛАЛТАНУУД БОЛОН ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ҮРГЭНӨӨР ХЭРЭГЛЭhЭНЭЙ, ДОТООДЫН НӨӨСЭ АРГА БОЛОМЖОНУУДЫЕ ГҮЙСЭД АШАГЛАhАНАЙ БА АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭhЭНЭЙ АШААР ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ БОЛЗОРhООНЬ УРИД, ДЕКАБРИИН 30-да ДҮҮРГЭЖЭ, ТҮСЭБhӨӨ ГАДУУР 4 МИЛЛИОН ТҮХЭРИГЭЙ ПРОДУКЦИ ХУДАЛДАХА.

(Республикын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй 1981 оной социалис уялгануудhаа).

ЗАЛУУШУУЛ УРМАТАЙ

Үнгэрhэн арбадахи табан жэлдэ Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай коллектив республикымнай промышленна предприятинуудай дунда үргэнөөр дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ илажа гараhаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Тэндэхи олон тоото цех, халаан болон бригаданууд мүн Бүхэсоюзна мүрысөөндэшье шалгарhан байна.

Республикымнай эгээн томо промышленна предприятинуудай нэгэн болохо тус комбинадта залуушуул олоороо хүдэлмэрилдэг гээшэ. Тэдэнhээ бүридэhэн бригаданууд ходо-доо ажалаараа шалгаржа, олондо үлгэр жэшээ харуулжа ябадаг hайн hайхан заншалтай юм.

— Хэдэ хэдэн комсомол-залуушуулай бригаданууд арбадахи табан жэлэйнгээ ажалай даабари, абаhан үндэр социалис уялгануудаа болзорhоо холо урид дүүргэжэ, магтаалда хүртэhэн байна,— гэжэ нарин сэмбын комбинадай комсомолой комитедэй секретарь Лидия Глушкова урмашан хөөрэнэ. —Мүнөөшье залуушуул габшагай ажалаараа шалгарhаар, мүн лэ олон бригаданууд арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ хараа түсэб болзорhоо урид дүүргэхын түлөө шармайн ажаллана.

Эгээл иимэ түрүү бригаданудай тоодо ноохо илгалгын үйлэдбэриин цехэй Бальжима Аюшеевагай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай коллектив оролсодог юм. Тэндэ ехэл эбтэй зетэй, урашаа hанаатай юhэн басагад хүдэлмэрилнэ. Бэгэн hанаталагаан ажаллахада ямар hайн гэхэб! Тиигэжэ залуушуул арбадахи табан жэлэйнгээ түсэб болзорhоо холо урид дүүргэжэ шадаа.

Харин мүнөө, шэнэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхилээд байхада түрүү бригадынхид урда мэтэ урма зоригтойгоор ажаллаhаар. Өөhэдтөө бии байhан арга боломжонуудаа хаража, сэгнэжэ үзөөд, залуушуул шэнэ табан жэлэйнгээ түсэб нэгэ жэлээр уридшалан, дүрбэн жэл соо сүм дүүргэхэ гэhэн үндэр социалис уялга абанхай. Жэлэй эхинhээ үнгэрhэн саг соо басагад бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ.

—hара бүхэндэ хараалагдаhан түсэбөө 115—120 процент дүүргэнэбди. Тиигэжэ түрүүшын үдэрhөө хойшо абаhан үндэр социалис уялгануудаа заабол дүүргэхэ гэhэн зорилго хүн бүхэмнай урдаа табинхай, — гэжэ Бальжима Аюшеева мэдүүлнэ.

Мүн энээн тушаа би комбинадай комсомолой комитедтэшье бүри түрүүн дуулаhан байгааб. Тиигээд үшөө дахин түрүү бригадын гэшүүдтэй өөhэдтэйнь хөөрэлдэхэдөө басагад хэлэhэндээ хүрэжэ шадаха зон байна гэжэ зүрхэндөө хадуужа абаа бэлэйб.

Саашань хэлэхэдэ, Бальжима Аюшеевагай комсомол-залуушуулай бригада шэнэ табан жэлэйнгээ түсэб болзорhоо урид дүүргээд, түйлаhанаараа hанаагаа амарангүй, даабариhаа гадуур үшөө 1130 тонно ноохо илгаха зорилготой. Энэнь мүн лэ жэншэдгүй дүүргэгдэхэнь лабтай.

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай энэ түрүү бригадын залуу эзэгүүд эдэ үдэрнүүдтэ ажалдаа шэн габьяа харуулжа, урма зоригтой хүдэлнэ.

В. ШИРДАРМАЕВ.

Улаан-Үдын судна-бүтээлгын заводто 4-дэхи разрядай судна хабсаргагшад Балдан Дабаевич Балданов, Сергей Васильевич Сиоханчин гэгшэд үнинэй хүдэлнэ. Тэдэнэр коммунис ажалай ударнигууд юм. Арбадахи табан жэлэй түрүүшүүл мүнөө hара бүри түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ, завод соохи мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ дабшанад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Балданов, С. Сиоханчин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭРХИМЛЭЖЭ ЯБАhААР

Арбадахи табан жэлдэ СССР-эй Ой модоной, целлюлозно-саарhанай ба модо үйлэдбэрилгын промышленностиин министерствын харьяата мастерска участогууд, бригаданууд болон хүдэлмэришэдэй хоорондо дэлгэрhэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүн hаяхан согсологдоhон байна. Тиин тус министерствын коллегиин, мүн hалбариин профсоюзай ЦК-гай Президиумэй тогтоолой ёhоор «Забайкаллес» нэгэдэлэй, Хүртэйн леспромхозой Хамит Гатупович Зиганшин гэгшын хүтэлбэрилдэг бригада түрүү бригаданууудай тоодо оролсобо. Энээн тушаа КПСС-эй Хэжэнгын райкомдо тусхай телеграмма ерэhэн юм. Тус бригада Хүндэлэлэй вымпелдэ, шанда хүртөө.

Үнгэрhэн табан жэлдэ Х. Г. Зиганшинай бригадынхид хододоо түрүү зэргэдэ ябаhан намтартай. Жэлhээ жэлдэ модо бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб сүм дүүргэгдэжэ байhан юм. Тиигэжэ гансашье түрэл леспромхоздоо бэшэ, мүн бүхы «Забайкаллес» нэгэдэлдэ нэгэнтэ бэшэ социалис мүрысөөндэ иладаг байгаа.

Шэнэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинhээ тус коллектив урда мэтэ урматайгаар ажаллана. Жэшээнь, хэрбээ дүрбэн hарын туршада 7568 дүрбэлжэн метр модо бэлэдхэхэ байгаа hаа, тэрэнээ ... метртэ хүргэжэ шадаа. Ганса апрель hарынгаа түсэб 138 процентээр дүүргэhэн байна. Хүртэйн леспромхозой хүтэлбэрилэгшэдэй hаяхан мэдээсэhэнэй ёhоор Х. Г. Зиганшинай бригада түйлаhан амжалтаараа омогорхон ажаллажа байна. Тиигээд мүнөө майн hарынгаа түсэбтэ даабари үлүүлэн дүүргэхээр зоригжонхой.

Манай корр.

ГЭЭГДЭЛДЭ ОРОhОН ПРЕДПРИЯТИНУУД

- «Вторчермет» управлени
- Хяагтын плавиково-шпадай рудник
- «Татарский ключ» карьер
- «Электромашина» завод
- Байгалай модоной бааза
- «Теплоприбор» завод
- Сэлэнгын туршалгын завод
- Хандагатайн леспромхоз
- Муяын леспромхоз
- Тимлюйн асбо-цементнэ зүйлнүүдэй завод
- Клюевскэ леспромхоз
- Байгалай леспромхоз
- Сэлэнгын ЦКК
- Локомотив-вагон заhабарилгын завод
- Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаhанай фабрика
- Улаан-Үдын хилээмэнэй завод
- Түнхэнэй үрэ жэмэсэй завод
- Макароной фабрика
- Баргажанай лесхоз

„УЛААН СЭЛЭНГЭ" газетын 50 жэлэй ойдо

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

«УЛААН СЭЛЭНГЭ» ГЭЖЭ РАЙОННО ГАЗЕТЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ, экономическа болон культурна байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ тэдэнние элсүүлхэ талаар аша үрэтэй ажал ябуулhанайнь түлөө, байгуулагдаhаар 50 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан «Улаан Сэлэнгэ» гэжэ районно газетые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной майн 27.

ОЛОНИИТЫН ХҮСЭ ЭЛСҮҮЛЭН

АЙМАГАЙ hонин бэшэг „уншагты" гэhэн урлатай «Улаан Сэлэнгын» түрүүшын номер 800 хэhэг газетэ 1931 оной май нарада тарааж эхилээ бэлэй. Тэрэ гэhээр 50 жэл үнгэрбэ.

Газетын түрүүшын зарим хуудаhануудые иража харахада ехэ hонирхолтой. 1931 оной августын 17. Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо К. Е. Ворошиловай айлшалба. «Ворошиловай нэрэмжэтэ габшагай ажалай бригада түрэндэ таряа ехээр тушааха улаан хамбы эльгээбэ!» — гэжэ «Улаан Сэлэнгэдэ» мэдээсэн. Удаадахи номерто «Нэгэншье грамм орооhо тарянhаа умсын наймаанда гаргагдаха ёhогүй!» гэhэн статья толилогдоно. «Тарланай түлөө тэмсэхэдэ» — социализмын түлөө тэмсэхэмнай» гэhэн урдыхи газетын хуудаhан бүхэндэ аржана. «Юрөөгэй сомоной артельнууд тарая хураалгаа [illegible]» гэhэн шүүмжэлэл. «Түрүүшүүлэй дурдээлые барандаа халан абая!» гэхэ мэтын гаршагууд тэрэ сагай үнэн байдалые гэршэлнэ.

..Гушаад онуудта колхозно ажабайдал бэхижэжэ, ажалай шэнэ харилсаан хаа хаанагүй гол хүсэн болоо. Стахановска хүдэлөөн тухай, ударнигуудай жэшээтэ хэрэгүүд тухай районой газетэ саг үргэлжэ бэшэжэ байгаа. Республика соогоо Ленинэй ордендо эрхим түрүүшээр хүртэhэн хүнүүдэй нэгэн Долгоржап Эрдынеева, СССР-эй ЦИК-гай гэшүүн Эрдэни Гылыкпылова гэгшэдэй дүй дүршэлэй «нюусануудые» тайлбарилжа, бусад малшадые hургаха хүмүүжүүлхэ шэглэлтэй статья, зураглалнууд толилогдоhон байна. Тэрэшэлэн «Тэжээлэй найдамтай үндэhэн бии табяя!» гэhэн уряатай Дунда-Бухэнэй луговой Василий Александрович Герасимовай газетын хуудаhан дээрэhээ районой ажалшадта хандаа hэн. Тэрэ эдэбхитэн дэмжэhэн Герасимовай хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрhэн байна.

Эсэгэ ороной хамгаалхын Агуехэ дайнай үедэ совет патриотизмын нангин мэдэрэл түрүүлхэ хэрэгтэ «Улаан Сэлэнгэ» хубитаа оруулалгана. «Илалта ажалаар даралагдана», «Фронтдо—бүхы юумэ» гэхэ мэтын гаршагууд доро ажалай бахархаалта тухай газетэ саг үргэлжэ бэшэжэ байгаа.

Тэрэ үедэ «Улаан Сэлэнгэдэ» хүдэлмэрилhэн түрүүшын журналистнууд, партийна, совет хэблэлэй хүдэлмэридэ мэдээжэ болоhон Д. Ц. Цыремпилон, М. М. Хабалов, Ц. Ц. Дондуков, И. М. Балуров, Г. Б. Нимбуев болон бусад бэлиг шадабаритай манай газетэдэ зорюулан юм. Жэшээлэхэдэ, Жаргалантаhаа худөө бэшэгшэ Цыретор Дондуков саг үргэлжэ статья, корреспонденцинүүдые редакцида эльгээдэг байгаа. Эдэбхитэй бэшэгшэ [illegible] редакцида уригдаа hэн. Тэрэ гэнэнhээ хойшо нүхэр Дондуков бүхы наhаяа хэблэлэй хэрэгтэ зорюулжа, АПН-эй отделениин харюусалгата редактораар hүүлэй үедэ хүдэлөө.

Дайнай hандаргаhан арадай ажахые hэргээн бодхоохо, районой экономико болон соёлые саашадань хүгжөөхэ, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ гэхэ мэтэ шухала асуудалнуудта манай газетэ ходоодо анхаралаа хандуулжа байгаа бшуу. Газарай үрэжэл, малаан үүлтэр hайжаруулха, худөө ажахын кадрнуудые hургаха, зоригжуулха хэрэгтэ газетэ хубитаа оруулаа. «Худөө ажахые хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhанай түлөө!» табяад онуудта «Улаан Сэлэнгэ» хоёр удаа Бүхэсоюзна худөө ажахын выставкын хабаадагшаар зууршалагдаhан габьятай.

Ажалшадай үүсхэлнүүдые, социалис уялгануудые газетэдэ толилоод лэ, хэрэгээ хизаарлана бэшэ, харин hонирхолтой гуримаар мүрысөө эмхидхэхэ. аша үрэтэйгөөр энэ агуу хүсые шэглүүлхэ гэжэ оролдоно гээшэбди. Жэшээнь, ондо ондоо ажахынуудта хүдэлдэг мүрысэгшэдые бэе бэедэнь айлшалуулжа, ажал хэрэгээ сасуулжа, дүй дүршэлөө халан абалсаха арга боломжо олгонобди. «Түхэреэн стол» гэhэн заншалта уулзалганууд үнгэргэгдэдэг. Түрүү хонишодой хүдэлмэриин дүй дүршэл газетын аргаар олондо мэдээжэ болгогдоно ха юм.

«Үйлэдбэритэй, үргэн олониитэтэй нягта холбоотойгоор редакциин хүдэлмэри эмхидхэhэнэй түлөө» 1974 ондо «Улаан Сэлэнгэ» СССР-эй Журналистнуудай холбооной Хүндэлэлэй грамотада, М. И. Ульяновагай нэрэмжэтэ бүхэсоюзна шанда хүртэhэн. Социалис мүрысөөнэй асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хубитаяа оруулhанай түлөө «Журналист» журналай редколлегиин Хүндэлэлэй диплом 1977 ондо манай редакцида барюулагдаа юм.

«Газетэ — хамтын пропагандист, агитатор, эмхидхэлшэ мүн» гэhэн В. И. Ленинэй заабарнис бэелүүлэн, ажалшадай hанал бодолые тайлбарилан нэбтэрүүлэгшэ бодото трибуна гэhэн үндэр үүргээ дүүргэхын тула олониитын хүсэндэ түшэглэнэбди. Манай авторнуудай олонхинь үйлэдбэриин шухала участогууд дээрэ хүдэлдэг. «Гусиноозёрская» шахтын хүдэлмэришэд А. Серебренников, Н. Коробченко, Ю. Орешников, Г. Каленых, А. Суслов, Гусиноозерскын ГРЭС-hээ Б. Чеповской, З. Суслова, Сэлэн-Дүүмэhээ У. Гылыкпылов, А. Доржиев, Бараатаhаа С. Дареев болон оусад ажалай, ажабайдалай гүн соохоо амин шухала хэрэгүүд тухай, абьяас зоригтой нүхэд тухайтаа бэшэдэг. Социалис Ажалай Геройнууд Н. Л. Тадвашкина, В. Г. Романова гэгшэд түрүү дүй дүршэлөө хэблэлэй аргаар олондо нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдодог. «Түрүү дүй дүршэлэй хуудаhан» гэжэ тусхай хуудаhанда эрхим механизатор Б. Жамбалов, республикын габьяата малшан А. Акулов, мүн бусад зүбшэл, hанамжа болон дурадхалнуудаа толилуулhан байна.

Жэл бүри редакцида дундаа зэргээр 1.5 мянган бэшэг ерэнэ. Бэшэг бүхэндэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар hайжаруулха, даалгагдаhан хэрэгтэ хүн бүхэнэй харюусалтатайгаар хандаха, ажабайдалай болон гүрэнэй журам бэхижүүлхэ эрид хэмжээ абаха асуудалнуудта партиин XXVI съезд анхаралаа ехээр хандуулhан байна. Тиимэhээ эдэ асуудалнуудаар газетэдээ материалнуудые ходо толилжо байха ёhотойбди. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй мантан барилганууд манай райондо үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Тусхайлбал, ГРЭС-эй хоёрдохи зэлжээн баригдаха, Холбоолжоной шулуун нүүрhэнэй уурхай проектээр хараалагдаhан хүсэндөө оруулагдаха. Түсэбүүдые удаа дараалан бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гэhэн хэблэлэй үндэр үүргые hайнаар дүүргэхэ гэжэ оролдонобди.

Г. САБЖАЕВ,
«Улаан Сэлэнгэ» газетын редактор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Улаан Сэлэнгэ» газетын редактор Г. Ц. Сабжаев хүдэлмэришэн бэшэгшэ Юрий Петрович Орешниковтэй хөөрэлдэжэ байна.

УНШАГДАЖА байhан эдэ мүрнүүдые газетэдэ барлахын урда тэд түмэр-«Улгаан хэб болгожо шудхадаг юм. Линотип гэжэ оньhон орёо машина дээрэ Зинаида Владимировна Крижева үнинэй хүдэлдэг юм. «Улаан Сэлэнгэ» газетын олохон номернууд тэрэнэй гараар шудхагдаhан мүрнүүдээр барлагдаhан байха. Тэрэ үгэ, мэдүүлэлнүүдые алдуугүйгөөр, түргэнөөр шудхажа, газетын номернүүдые саг соонь уншагшадта хүргэдэг юм. Баян дүй дүршэлтэй, полиграфистнуудай шудхагдаhан мүрнүүдые барлаха болгон барладаг. Эдэ М. В. Викулина, В. А. Давыдова гэгшэд (зураг дээрэ— зүүн гарhаа) үнинэй хүдэлнэ. Мария Васильевна «РСФСР-эй эрхим полиграфист» гэhэн нэрэ зэргэтэй.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

УЛАД ЗОНОЙ УРМА ЗОРИГТО

Үнэхөөрөөшье газетэ гэшэмнай ажалша зоной зориг бадаруулха аргатай, ажабайдалда ехэ аша туhа хүргэжэ байдаг хүсэтэй юм байна. Бэлшээрнhээ холо оршогүйдөө haa, хүршэ ажахын малшадай ажал хэрэгтэй газетэ уншажа танилсаха юмнши. [illegible] тодорхойлоор тайлбарилагдаhан ажахын онол арганудые өөhэдэ нэбтэрүүлхэ арга болоон олонобди. Тусхайлбал, редакциин «түхэреэн столдо» хабаадаhан түрүү hаалишадай зарим hанамжа, дурадхалнууд hонирхолтой, аша туhатай байгаа гэжэ тэмдэглэхэ байнаб. Һайжаруулагдамал бэлшээри ферма бүхэнэй хажууда бии болгохо саг ерээ гэжэ тон зүб дурадхагдаhан байна.

Манай ажахын табин жэлэй ойдо зорюулагдаhан «Юрөөгэй колхозой түүхэ» гэhэн статья «Улаан Сэлэнгын» олон номерто толилогдоо hэн. Гушаад, дүшөөд, табяад онуудта ямар байдалтай байгаа hэмбибди, хэд хэдэнэй ажалаараа шалгараа hэм гэжэ уншахадаа, «юуншье мартагдаагүй, хэншье мартагдаагүй» гэhэн бодол түрөө hэн. Газетэ болото түүхэшэн мэтэ алдар замыемнай харуулжа, гэршэлжэ шадаа. Мүнөөдэрэй номерто толилогдоhон хүнэй мэдээсэлыешье табин жэл үнгэрhэн хойно уншахада, манай үеын ажабайдалай нэгэ зүйлые аша, гушамтамнай харуулха зэргэтэй.

Манай Дээдэ-Юрөөгэй фермын hаалишад хахад жэлэй зорилгоо майн эхеэр дүүргээд, бэлшээриин үедэ hү бүри үндэр hааха социалис уялга абанхай. Эрхим hаалишад С. Цыбикдоржиева, М. Бултумова болон бусад олон, зураглалай герой болохо эрхэтэй гэжэ hананаб.

Д. ЦЫРЕНДОРЖИЕВА,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Дээдэ-Юрөөгэй фермые даагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭД Ц. Г. БАЛДАНОВЫЕ, М. В. ВИКУЛИНАЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хэблэлэй органуудта аша үрэтэйгөөр ажаллаhанайнь түлөө, «Улаан Сэлэнгэ» гэжэ районно газетын байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Балданов Цыден Гомбоевичые — **газетын редакторай** орлогшо.

Викулина Мария Васильевнае — Гусиноозерскын районно типографиин наборщица.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной майн 27.

ОЛОН газетэ, журналнуудые захижа абадаг хүмби. Зүгөөр районой газетэhээл уншалгаяа эхилдэг заншалтайб. Нютагай hонин нэн түрүүн анхарал татана ха юм. Коммунист hэн тула городской партийна организациин ажал ябуулгаар, шиидхэбэринүүдээрнь тон hонирходогби.

Мүн манай шахтын коллективэй ажал хэрэг, ажабайдал тухай үсөөн бэшэ материалнууд «Улаан Сэлэнгэдэ» толилогодог. Авторнуудай олонхинь үйлэдбэриин гол участогууд дээрэ хүдэлдэг хүнүүд. Жэшээлхэдэ, минии нүхэр Николай Коробченко электрослесарьэр ажаллахадаа, шахтын олон бригаданuудай ажалтай танилсажа ябаха арга боломжотой. Фотоаппарадтайгаа хахасадаггүй хүдэлмэришэн бэшэгшэ түрүү хүнүүдэй дүрэ зураг ажал дээрэнь буулгаад, редакцида асардаг юм. Би өөрөөшье арбаад жэлэй туршада газетэдэ корреспонденци, зураглалнуудые, шог рассказуудые бэшэнэб. Түмэршэ дархан мэргэжэлтэй хүмби. Гүүрhан бүришье хүндэ зэбсэг мэтээр үзэгдэдэг. Заримдаа hүни болотор саарhа «эрээлжэ» зобохолши. Юундэ «гүүрhанай тама» өөртөө тохоо гээшэбиб гэжэ hанахаш. Тэд хажуудаа хүдэлжэ байhан эрхим

ХУРСА ЗЭБСЭГ

хүн тухай, коллективэй хэрэг үйлэ тухай бэшэхэ дуран хүрэнэ ха юм. Тэрэ хүдэлмэришэнэй ажал хэрэг альган дээрэм харагдаhан шэнги байдаг. Һайса мэдэхэ хадаа өөрөөл зураглан бэшэхэ гэжэ оролдогшоб.

Хүдэлмэришэн бэшэгшэдэй анхарха асуудалнууд хизааргүй гэжэ hанагшаб. Үйлэдбэриин хэрэгээр хододоо hонирхожо байхада, бэшэхэ темэ олдоод лэ байха. Тусхайлбал, бага гарегашатайгаар ехэ продукци үйлэдбэрилхэ, ажалай сагые гамнаха гэхэ мэтын асуудалнуудта бидэнэр, хэблэлэй эдэбхитэд анхаралаа хандуулха ёhотойбди. Арадай баялигта эзэн бусаар хандаhан ушарнууд тушаа шогтойгоор бэшэдэгбди. Шог, фельетон хадаа хурса зэбсэг. Зүгөөр «Улаан Сэлэнгэдэ» энэ жанр хомор гэжэ hанагшаб. Һанамжа, дурадхалнуудые хэлэхэ зуураа, штатнабэшэ корреспондентнүүдэй пуралсал редакциин дэргэдэ эмхидхэгдэдэг haa, манда ехэ туhатай болохо hэн гэжэ хэлэхэ байнаб.

А. СЕРЕБРЕННИКОВ,
«Гусиноозёрская» шахтын түмэршэ дархан, хүдэлмэришэн бэшэгшэ.

Репортаж

ЮРЫН ҮДЭР

ГАЗАР дороhоошье репортаж дамжуулха ушар болдоо бэлэй. Шахтерчид бэшэгшэдтэ даданхай. Харин журналистнууд өөhэд тухайгаа уншахадаа, [illegible] миhэлзэхэ бээз. Газетын хэблэгдэхэ үдэр бүришье редакцида хүлгөөтэй шууяатай байдаг агша. Телефон энэ тэрэ таhагта жэнгирхэ, машинканууд зали [illegible]гүй табжаганаха, таршаана, фото-зурагые хабтаа түмэр дээрэ буулгажа [illegible]дэг ЭГА түхэлэй оньhон аппарат хииганаха.

Редакциин хүдэлмэриин [illegible] үдэр. Эртэ үглөөгүүр [illegible]имир Сажин гүйдэлөөрөө [illegible]ой машина «хүсэхэеэ» гаран ошобо. Ушар юуб гэхэдэ, Ехэ-Цагаанай hаалишад [illegible]ой малшадые фермэ [illegible]уржа, бэлшээриин үедэ [illegible]ээр hааха арга боломжо [illegible]эхэ тухай хөөрэлдэхэ. Худөө ажахын таhагые [illegible]а энэ нүхэр тэрэ уулзалга хабаадажа, малшадые зооветмэргэжэлтэдэй hанамжа, дурадхалнуудые бэшэжэ ерэхэнь ха юм.

Наранай үглөөгүүр үшөө [illegible]гүй байхада газетэмнай [illegible]а ёhотой, — гэжэ журналистнууд хэлсэдэг гээшэ. [illegible]нной буурахагүйн тула [illegible]ше хүдэлжэ, удаадахи [illegible]рто заатагүй соносхохо [illegible]ые бодотоор журналистнууд баримталдаг.

[illegible]лэнгэ нютагаймнай hо[illegible] гэhэн гаршаг доро тоб[illegible] hүүлшын мэдээсэл[illegible]лгэдэг юм. Мэдээ[illegible] «hонин бэдэрэгшэ».

Лидия Тимофеевна Захаренко энэ неделидэ район соо болоhон hонин ушар хэрэгүүдые «агнажа», арбаад тобшо мэдээсэлнүүдые газетэдээ толилбо. Телефоноор хөөрэлдэжэ байхадань, «Гусиноозерская» шахтын инженер А. Суслов орожо ерэбэ. Газетэтэй үнинэй нүхэсэдэг эдэбхитэй бэшэгшэ статья, корреспонденци, алибаа мэдээсэл саг үргэлжэ асардаг. Мүнөөшье хооhон бэшэ хэбэртэй. Шулуу нүүрhэ газар дороhоо түнхижэ малтадаг түхеэрэлгын машинист В. М. Скрыпниковэй ажал, ажабайдал тухай зураглалаа дурадхаба.

Хэблэлэй эдэбхитэдтэй бэшэгэй болон ниитын хүдэлмэриин таhагые даагша Ирина Жимбуева нягта холбоотой. Үшөө hургуулида hурахадаа, өөрөө юнкор байhан юм. «Улаан Сэлэнгын» зууршалгаар Эрхүүгэй университедтэ hуража, журналистын мэргэжэлтэй болоод, түрэл редакцидаа бусажа ерэнхэй. «Ханын хэблэлэй конкурс» гэhэн статья мүнөө бэшэжэ hууна. Районой газетын редакциин жэл бүри үнгэргэдэг энэ конкурсдо арбан редколлеги газетэнүүдээ эльгээгээ. Зохидоор шэмэглэгдэhэн «Энергетик», «Шахтер», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ягодныи отделениин «Путь к коммунизму» гэhэн ханын газетэнүүд эндэ гараhан.

..Заримдаа редакцида аалин, хон-жэн болоошьё. Бэшэжэ hууагшэд хаа-яа саарhан hаршагануулна. Энэ үедэ доодо дабхарhаа—типографиhаа линотип болон хэблэдэг машинын хүдэлхэ абяан соностоно. Хэрбээ «Улаан Сэлэнгын» түрүүшын номер 800 хэhэгээр хэблэгдэhэн байбал, мүнөө газетэ хоёр хэлэн дээрэ 6500 хэhэгээр барлагдана.

ОРШУУЛГЫН таhагта Нимацоу Арьяевна Дашиева, Надежда Дугаржаповна Дубданова гэгшэд арбаад жэл хүдэлмэрилнэ. Материалнуудай гол удхыень баримталан, автор бүхэнэй бэшэгэй маяг шэнжые таарамжатайгаар буряадшалха гэжэ оролдодог, оршуулдагшье.

Бусад редакцинуудтай сасуулхада, «Улаан Сэлэнгэдэ» журналистнуудай кадрнууд тогтонги байха юм. Олонхинь хэблэлэй ветеранууд. Харюусалгата секретаряар Владимир Эдуардович Вельвер арбаад жэл хүдэлжэ байна.

—Ээлжээтэ номерой статья, фото, зураглалнуудые удха, шэнжээрнь илгажа, дүрбэн хуудаhан дээрээ таарамжатай зохидоор hуури hууриень тодорхойлжо hуунаб даа,—гэхэ зуураа, — өөрөө хото, хүдөөгөөр ябажа, фото-зураг буулгаха, бэшэхэ тухаа сүлөө оложо ядана б,— гэжэ тэрэ гэмэрнэ.

Удаадахи номерто толилогдохо түрүү бэшэг редакторай орлогшо Д. Д. Бадмажаповта захигдаhан байба. Дамба Додонович «Коммунист ба табан жэлэй түсэб» гэhэн асуудалые районой бодото байдалтай нягта холбоотойгоор тайлбарилан зурагална. Партийна, совет хүдэлмэридэ олон жэл хүдэлhэн, хэблэлэй ветеран энэ темые гүнзэгыгөөр харуулжа шададаг.

Редакторай кабинедтэ сугларжа, урда неделидэ хэблэгдэhэн материалнуудые нүхэр ёhоной гуримаар шүүмжэлхэ, сэгнэхэ эрилтэ сахигдана. Галсан Цыренович Сабжаев «Улаан Сэлэнгын» редактораар аяар 1945 онhоо хүдэлжэ байhан хадаа, угаа баян дүршэлтэй болоhон ааб даа. Редакциин хүдэлмэри эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ зуураа, газетын номер бүхэндэ шахуу материалнуудые заримдаа коллективэйнгээ бусад гэшүүдhээ ехээр бэшэдэг. КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой бюрогой гэшүүнэй, арадай депутадай, Совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй районой эмхиин түрүүлэгшын болон ниитын бусад олон даабаритай байбашье haa, хододоо, олоор, hонирхолтойгоор газетэдээ бэшэхэ саг оложо шададагынь магтамаар.

Хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар хандаха, асуудалнуудые шиидхэхэдээ гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, шудалха, баримтануудые шалган, тон зүбөөр бэшэхэ жэшээ өөрөө харуулна. Бэшэhэн юумые уншан заhахадаа, үгэ бүхэндэ болгоомжотойгоор хандажа, үзэгэй саана үшөө ямар удха бии хаб гэhэншүү саарhа гэтэн хараха. Журналист бүхэнэй өөрын онсо бэшэгэй маяг хэлбэридэ гамтайгаар редакторай гар хүрэдэг агша. Республикын Соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Ажалай Улаан Тугай орденто, Буряадай хэблэлэй ветеран газетын редактораар гушан зургаадахи жэлээ хүдэлнэ.

Газетэ—хамтын хэрэг. Эбтэй эетэй, бэлиг шадабаритай энэ коллектив партийна журналистикын ёhо заншалнуудые хүтэлбэри болгон, тон харюусалгатай үүргээ эрхим hайнаар бэелүүлхэ гэжэ оролдоно.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

В. И. ЛЕНИНЭЙ МУЗЕЙ ГУРБАН МИЛЛИОН ХҮН ХАРАБА

ПРАГА. Прагадахи В. И. Ленинэй музейн хүдэлмэрилэгшэд майн 26-да тэрэниие харахаяа ерэhэн гурбан миллиондохи хүниие угтаа. Прагын экономическа техникумэй студентка Ива Бречанова хүндэтэ айлшан болобо.

«В. И. Ленинэй музей олон миллион хүнүүдтэ коммунизмын hургуули болог лэ» гэжэ 1953 оной январиин 21-дэ, музейн нээгдэhэн үдэр Клемент Готвальд дурасхаалай дэбтэртэ бэшэhэн юм. Эдэ үгэнүүд бодото дээрээ бэелүүлэгдээ. Үнгэрhэн хугасаа соо В. И. Ленинэй энэ музей Прагын ба бүхы Чехословакиин ниитын-политическэ ажабайдалай шухала түб болоод, ажалшадые, нэн түрүүн залуушуулые үзэл сурталай-политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ үүргэтэй.

Элдэб наhатай, элдэб мэргэжэлнүүдтэй олон зуун харагшад, Чехословакиин городуудай хүн зон үдэр бүри эндэ ерэдэг. Тэдэнэр Ильичэй бага, эдир наhанайнь намтартай, революционно ажал ябуулгынь эхинтэй, дайшалхы марксистска партиин байгуулагдаhан, Россида социалис революциин илалта туйлаhан түлөө тэмсэлые хүтэлбэрилhэн гайхамшаг хуудаhануудтайнь танилсана.

Прагада В. И. Ленинэй байhан тухай, Чехословакиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй тэрэнэй нягта холбоо барисаа тогоо hон тухай, мүнөө музейн байгаа байшан дотор 1912 ондо РСДРП-гэй бүхэроссиин (Прагска) конференциин болоhон тухай хөөрэhэн стендүүд онсо анхарал татана.

БҮТЭМЖЭТЭЙ ХӨӨРЭЛДӨӨ ХЭХЭ УРЯА

Грузиин ССР-эй, Грузиин Коммунис партиин 60 жэлэй ойдо зорюулагдажа Тбилисидэ болоhон баярай суглаан дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые гадаадын хэблэл, политическэ болон ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад шэнжэлжэ үргэлжэлhөөр. Уласхоорондын тон шухала, түбэгтэй асуудалнуудые шиидхэхэ, дэлхэй дээрэхи «аюултай гуламтануудые» усадхаха зорилгоор политическэ хөөрэлдөө, хэлсээ хэхые дурадхаhан совет хүтэлбэрилэгшын уряа онсо hонирхол үүсхэнэ.

Энэ үгэнь Советскэ Союзай гадаадын политикын залан сэхэ, тодорхой байhые, эб найрамдал ба шахардуу байдалай hуларалгые шууд хамгаалхаар бэлэн байhыень дахинаа лаблан батална, — гэжэ Болгариин **«Отечествен фронт»** газетэ тусхайлан тэмдэглэнэ. Үнэн сэхэ, тодорхой хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, орёо асуудалнуудые шиидхэхэ, дэлхэй дээрэхи шахардуу байдалые hуларуулха ябуулгын шухала болонондо совет хүтэлбэрилэгшэ дахинаа анхарал хандуулба гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэхи байдалые политическэ гуримаар запаруулха тухай Л. И. Брежневэй hанамжанууд ехэ анхарал татана.

Ливанай политическэ мэдээжэ ажал ябуулагша, энэ ороной премьер-министр байhан **Р. Караме** иигэжэ мэдүүлбэ: «Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ «бидэнэй хуулита эрхэнүүдые ехэ удха шанартайда тоолодог, бидэндэ туhаламжа үзүүлхэ [illegible]

США-гай гансаараа шиидхэхэ hэдэлгэнүүдhээ зохистой үрэ гарахагүй, харин энэ нютагта ехэ хёмороо үүдхэжэ болохо байна. Араб лигиин гэшүүн-оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Тунисто болохо онсо ларалтай конференциин шиидхэбэринүүдые хараhада, арабуудай hаналаа нэгэдэлгэ эдэнэй эрхэнүүдэй ба ашаг туhын түлөө тэмсэлэй тон хүсэтэй зэбсэг байhыень эли тодоор лаблан батална гэжэ Р. Караме хэлэбэ.

Оманиие сүлөөлхэ арадай фронтын түбэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Абдель Азиз аль-Кады** Персидскэ тохойн районд амгалан тайбан, аюулгүй байдал хангаха тухай совет дурадхалнуудые hайшаагаад, энэ районд зэзэрхэг түримхэй ябуулга хэхэ зорилгоор Оманиие өөрынгөө стратегическэ плацдарм болгохо гэhэн Вашингтоной hэдэлгэнүүдые эрид буруушааба. Оманай дахуул засагаархид нефтеэр баян энэ нютагые гартаа оруулха гэжэ эрмэлзэдэг Вашингтоной бүхы захиралтануудые шударгытаар дүүргэлтэ болгоно гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Гэхэ зуура, Оманай патриодууд ба бүхы арад зон үнэхөөр бэеэ даапан, сүлөөтэ байдалтай болохын түлөө, өөhэдынгөө хуби заяае өөhэдөө шиидхэхэ бүрин эрхын түлөө тэмсэхээр шиидэнхэй гэжэ аль-Кады мэдүүлнэ.

Дүтын Зүүн зүгэй асуудал зүбшэлхэ уласхоорондын конференци зарлаха тухай Л. И. Брежневэй дурадхал — тон харюусалгатай үедэ соносхогдоhон, бүхы араб арадуудай хуби заяанда хамаатай шухала үүсхэл болоно, — гэжэ Иорданиин **«Ар-Рай»** газетэ түрүү бэшэг дээрээ бэшэнэ. [illegible]

hанда hанаата болоhон Советскэ Союз амгалан байдал хангахын, улам дэбэргэгдэжэ, эндэхи бүхы районуудта таража магад дайнай аюул саран зайсуулхын тула шухала бүхы юумэ хэнэ, — гэжэ Бангладешэй **«Шонтбад»** газетэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

Хэдэн миллион палестинынхидэй үзэжэ байгаа гасалан зоболон тушаа, Израилиин сэрэгшэдээр хюдаргадан, шуhаяа адхаржа байгша Ливанай хуби заяан тушаа хамаагүйгөөр хандахын аргагүй гэжэ Л. И. Брежнев тусхайлан тэмдэглээ гээд **Замбиин мэдээсэлэй агентствын** шэнжэлэл дотор хэлэгдэнэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые элирхэйлhэн иимэ сэгнэлтые Замби бүрин дэмжэнэ гэжэ тус агентство тэмдэглэнэ.

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхохо тухай НАТО-гай аюултай шиидхэбэри тушаа Л. И. Брежневэй хэлэhэн hанамжанууд иланхаяа Европын оронуудта ехэ анхарал татана.

СССР-тэ, тэрэнэй союзнигуудта эсэргүү шэглүүлэн, американ ракетно-ядерна шэнэ зэбсэгүүдэй Европын газар дээрэ хэрбээ тараагдан тодхогдоо haань, Советскэ Союз тэрэниие харюугүйгөөр орхихогүй, оборонно нэмэлтэ хэмжээнүүдые абаха тухай бодожо үзэхэ уялгатай болохо гэжэ Л. И. Брежневэй Тбилисидэ хэлэhэн үгэ дотор мэдүүлэгдэhэндэ иланхаяа Европын оронууд ехэ анхарал хандуулна.

Европодохи ракетно-ядерна зэбсэгүүдые хизаарлаха ба хорооходо тухай хөөрэлдөө [illegible] КПСС-эй XXVI съездэй [illegible] — гэжэ Франциин **«Юманитэ»** тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

«УЛААН СЭЛЭНГЭ» МЭДЭЭСЭНЭ

[illegible]САРГАНЫН совхоздо «Райсельхозхимия» нэгэдэлэй звено [illegible]удэлжэ эхилбэ. «Сибиркин анаасые» хорхой шуhа хамгаалхын тула түхэл бодос сасажа түхеэрэлгэ [illegible] трактор энэ звенодо бии. Имжэ хүдэлмэри 1000 гек[illegible] дээрэ хэгдэхэ юм. Шасарганын ургаса дээшэлүүлхэ [illegible] хэмжээ ябуулга нүүлэлх ёhотой.

ШАТАРТА дуратайшуулай хоорондо заочно мүрысөө «Улаан Сэлэнгын» редакци эмхидхэжэ байна. Мүрысөөндэ хабаадагшадта үгтэhэн дабаарида харюу зохёоhон 150 гаран бэшэг абтаа. Уншагшадай эльгээhэн харюунуудые анхаралтайгаар хаража үзөөд, конкурсдо илагшадые нэрлэжэ бэйди. «Эрдэм» колхозой гэшүүн Д. Цыренжапов, Холбоолжоной үүрхайн экскаваторай машинистын туhалагша В. Быков, ГРЭС-эй дежурна электромонтер В. Доржиев гэгшэд тус тустаа 49 очко (эгээн ехэнь) абаа.

Соёлой һонин

ЭСТОНИДО АЛЬГА ТАШАНА

Буряадай оперо болон баледэй театрай гурбан артистнар — К. Базарсадаев, Л. Левченко, Д. Дашиев гэгшэд Таллин хото мордонхой. Тэдэнэр Эстониин оперо болон баледэй театрай артистнартай хамта Вердиин «Аттила», Леонковаллын «Паяцы» гэһэн оперонуудта гол рольнуудые гүйсэдхэхэ юм.

Майн 23-най үдэшэ РСФСР-эй арадай артист Ким Базарсадаев Аттилын, РСФСР-эй габьяата артистка Лина Левченко Одабеллын партинуудые дуулаһан байна.

Манай оперо болон баледэй театр Вердиин гайхамшагта зохёолые аһан түрүүнород хэлэн дээрэ табиһан байна. Энэмнай тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Тиихэдэ Эстониин оперо болон баледэй театр тус оперые эстон хэлэн дээрэ табиһан байна.

Майн 24-нэй үдэшэ манай мэдээжэ артистнар эстон нүхэдтэеэ хамта концерт үгөө. Тэрэ концертдэ оперонуудһаа хэһэгүүд,ород ба буряад дуунууд зэдэлһэн байна.

Майн 25-най үдэшэ Леонковаллын «Паяцы» гэжэ оперодо РСФСР-эй арадай артист Д. Дашиев Каниогой, Л. Левченко Неддогой партинуудые дуулаба.

Эстониин оперо болон баледэй театрай бүлэг артистнар һүүлдэ манай Улаан-Үдэ ерэжэ, бэлиг шадабарияа харуулха.

АРАДАЙ ТЕАТРНУУДАЙ ХАРАЛГА

Барханай арадай театр Б-М. Пурбуевай «Харгын эхин» гэжэ зүжэгөөр арадай театрнуудай республиканска харалга нээбэ. Тус театрай режиссёроор Зүүн Сибириин соёлой институт дүүргэһэн Батор Чойнжуров хүдэлдэг. Тэрэ иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай театр яһала үнинэй намтартай юм. Бидэ элдэб зүжэгүүдые табиһан байһабди. Жэшээнь, «Далан худалчи» гэжэ зүжэг табяад, республиканска ба зональна харалгануудта һайн сэгнэлтэдэ хүртэһэнэйнгээ түлөө манай коллектив 1971 ондо Москва хото ошожо, тэндэ тус зүжэгөө харуулаа һэн. Энэмнай Барханай театрай, манай багахан коллективэй ехэл амжалта байгаа. Мүнөө бидэ Б-М. Пурбуевай «Харгын эхин» гэжэ зүжэг асараабди. Республиканска харалгые нээхэ гээшэ хүндэтэй хэрэг гэжэ һананаб...

Удаань Хэжэнгын арадай театр М. Каримай «Айгулиин сэнхир орон» гэжэ зүжэг харуулба. Тус зүжэг найруулан табиха гээшэ бэлэн бэшэ. Тиимэһээ Хэжэнгын театрай коллективэй үнэтэйхэн «захатые» бүтээгээд байһаниинь һайшаалтай. Тус театрай режиссёроор Улаан-Үдын соёлгэгээрэлэй училищи дүүргэһэн Д. Базаржапова хүдэлдэг юм. Энэ зүжэг залуу режиссерой түрүүшын томо бүтээл болоно.

Айгулиин ролиие Зинаида Гармаева яһала бэрхээр гүйсэдхэбэ. Мүн бэшэшье рольнуудые гүйсэдхэһэн хүнүүд рольнуудтаа таараа гэжэ һанагдана. Эндэ, жэшээнь, Ильдар — Зүүн Сибириин соёлой институдай студент Б. Бальжинимаев, Милавша — Б. Дымбрылова, Ричард — арадай театрай уран найруулагша Т. Танхаев, дядя Ягафар Муратшин — Хэжэнгын дунда һургуулиин багша В. Цыденов, синьор Пиккио — Загаһатын соёлой байшангай директор С. Баяндуев, синьорина Зульхабира — Хэжэнгын пионернүүдэй байшангай хүдэлмэрилэгшэ С. Цыренова гэгшэд харагшадта һайшаагдаа гэжэ хэлэхэдэ, тон зүб.

Хэжэнгын арадай театр Д. Дылгыровэй «Сагаан нуурай эрьедэ», «Хүлгөөтэ үдэрнүүд», Ц. Шагжинай «Тангариг», бусад зүжэгүүдые табиһан юм. Театрай хүдэлмэридэ хамта 15 хүн хабаадана.

Арадай театрнуудай республиканска харалгын жюрин бүридэлдэ Москва хотоһоо ерэһэн айлшад Борис Исаевич Манкин, Юрий Львович Зубков гэгшэд оронхой. Б. Манкин Москвагай Совет Армиин театрай режиссёр, ГИТИС-эй багша юм. Ю. Зубков Центральна телевидениин режиссёроор хүдэлдэг.

Хэжэнгын арадай театрай харуулһан зүжэгэй һүүлээр Б. Манкин иигэжэ хэлээ һэн:

— Ехэ хүшэр зүжэг театр табяа. Айнгүй, зүрхэтэйгөөр табяа. Энэнь ехэл һайн гээшэ. Тус зүжэгэй яажа табигдаһые абажа хараха болоо һаа, хэзээшье энэ тэрэ дутагдалнууд байгаа ааб даа. Зүгөөр бүхы дээрээ яһала зохид, харахаар, ойлгохоор бүтээл болоһониинь шухала.

Арадай театрнуудай республиканска харалгада Буряадай хүдөө ажахын институдай студентнүүдэй театр Ш. Н. Цыденжаповай «Инаг дуранай харгы», авиазаводой «Рассвет» гэжэ соёлой байшангай театр Уайльдын «Мүшэтэ харгын хүбүүн», Серовой нэрэмжэтэ соёлой Сайшангай дэргэдэхи куклануудай театр С. Образцовой «Ехэ Иван» гэжэ зүжэгүүдые харуулха юм.

Б. ЮНДУНОВ.

* * *

Хяагтын арадай театр «А зори здесь тихие» гэжэ зүжэг бэлдэжэ табиба. Энэ шэнэ хүдэлмэринь хотын харагшадта ехэтэ һайшаагдаа.

Байгша ондо хяагтынхид Владимир Тендряковай «Тарилгын урда тээхи һүни» гэжэ повестиин удхаар найруулагдаһан зүжэг табяа. Республикын арадай драматическа театрнууд энэ жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Арадай театрнуудай харалга дээрэ драматическа коллективүүд арадай гэһэн нэрэ зэргэеэ батаалхын түлөө мүрысөөн байна. Хойто-Байгалай «Залуу гварди», «Зоригжол» гэжэ арадай театрнууд, Багдаринай, Барханай, Баргажанай, Захааминай соёлой байшангууд һонирхолтой зүжэгүүдые бэлдэжэ, хүн зондо харуулаа.

Д. ГАРМАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Харгын эхин» гэһэн зүжэгһөө хэһэг.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ҮНЭМШЭЛГЭНҮҮД БАРЮУЛАГДАА

Уданшьегүй һургуулиин һурагшадай зунай амаралтын хаһа эхилхэнь. Мүнөө Постышевой нэрэмжэтэ пионернүүдэй байшанда амаралтые үнгэргүүлэн, бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Тодорхойлон хэлэбэл, эндэхи кружогуудта таһалгаряагүй ябалсагшад пионерлагерьнуудта ошожо, өөр өөрынгөө олоһон шадабаряар кружогуудые хүтэлбэрилхэ юм.

Имэ эрхэдэ хүртэһэн һурагша бүхэндэ «Пионер-инструктор» гэһэн үнэмшэлгэнүүд барюулагдаа. Жэшээнь, зөөлэн наадангайнуудые бүтээдэг кружогой гэшүүд Наталья Алейникова, Лариса Климова, Света Сильвестрова гэгшэд «Черёмушки», «Сибиряк», «Рассвет» лагерьнуудта кружогуудые эмхидхэхэ даабари абаа. Мүнөө жэл олон лагерьнуудта инструктор-авиамоделистнүүд эльгээгдэхэ юм. Юуб гэхэдэ, спортивно-техническэ түхэлэй уран бүтээлээр һонирхогшодой тоо жэл бүри олошорно бшуу.

Пионер-инструкторта үгтэһэн үнэмшэлгэ абажа харахада, дотооонь иигэжэ бэшээтэй: «Байлдаанда бшу зэбсэг хэрэгтэй байдаг. Тэрээн шэнги, хүндэ эрдэм мэдэсэ хэрэгтэй. Тиимэһээл мэдэсэ, ойлгосоёо гүнзэгырүүлхые, һайжаруулхые оролдохо, пионернүүдэй байшанда олоһон дүй шадабаряа үдэр бүри мүлихэ хэрэгтэй». Н. К. Крупскаягай хэлэһэн энэ сэсэн мэргэн үгүүлэл доронь баһал үгтэнхэй.

Тус байшанда һурасал гаража, пионерлагерьнуудта хүдэлхөөр зүүршалагдаһан һурагшад урма баяртайнууд ааб даа. Бусадтай сүг амархаһаа гадна, олондо ашатай туһатай, хэрэг эрхилхэдэ ихтай бшуу.

Манай корр.

ХҮГЖЭМЭЙ ФЕСТИВАЛЬ

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик» гэжэ соёлой байшанда хоёр үдэрэй туршада хүгжэмэй республиканска фестиваль болобо. Тус фестивальда оркестрнүүд, арадай инструментнүүдэй ансамбльнууд, тээмэндэ үнгэрһэн уран һайханай республиканска харалгада урагшатай хабаадаһан хүгжэмшэд бэлиг шадабарияа харуулһан байна.

Түрүүшын үдэр, «Рассвет» гэжэ соёлой байшангай бүлэг баянистнууд фестивалиин программые нээжэ, «Дайнай үеын хүгжэм дуунай фантази» болон Ж. Батуевай романснуудые гүйсэдхэбэ. Улаан-Үдын механо-технологическа техникумэй хомус дээрэ наададаг бүлэг, Кабанскын районой соёлой байшангайород арадай хүгжэмэй инструментнүүдэй ансамбль, Хэжэнгын районой Загаһатын соёлой байшангай буряад арадай инструментнүүдэн бүлэг, Захааминай районой Санагын соёлой байшангай лимбэ дээрэ наададаг үхибүүдэй ансамбль, бусад коллективүүд мэргэжэлээрээ үндэр хэмжээндэ хүрэһэноо гэршэлээ.

Лимбэ дээрэ наададаг үхибүүдэй ансамбль тухай хэдэн үгэ хэлэхэ дуран хүрэнэ. Энэ ансамбль фестивалиин ёһотой шэмэг болоо гэхэдэ болохо. Тус ансамблиин уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр хамта табяад жэлэй туршада багша ябаһан, Буряадай АССР-эй габьяата багша Монгол Шагдурович Дымпилов хүдэлдэг юм. Хүгжэм дуунда аргагүй дуратай, өөрөө лимбэ, чанза дээрэ угаа бэрхээр наададаг Монгол Шагдурович үхибүүдые эдэ инструментнүүдтэ дуратай болгожо шадаа бшуу. Энээниие бултанда һайшаагдаһан лимбэ дээрэ наададаг үхибүүдэй ансамбль гэршэлнэ.

Хоёрдохи үдэр. Энэ үдэр духовой оркестрнүүд бэлиг шадабарияа харуулһан байна. Фестивальда хүдөө нютагуудһаа нэгэшье духовой оркестр ерээгүй. Бодоод үзэхэдэ, ерэхээр аргатай коллективүүд байгаа гэжэ һанагдана.

«Текстильщик» гэжэ соёлой байшангай (хүтэлбэрилэгшэнь Ю. Худэй), шэлэй заводой соёлой байшангай (хүтэлбэрилэгшэнь П. Потапов), «Рассвет» гэжэ соёлой байшангай (хүтэлбэрилэгшэнь В. Ипатов) духовой оркестрнүүд республика соогоо мэдээжэ, арадай гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй коллективүүд ааб даа. Эдэ коллективүүдэй хоорондо гол түлэб мүрысөөн боложо байна.

Газаамнай элдин хабарай саг. Хүгжэмэй фестиваль хабарай аялгатай дуугаа ниилүүлээ гэхэдэ алдуугүй. Манай республикада саг үргэлжэ боложо байдаг хүгжэмэй һайндэрнүүд олон юм. Энэ фестиваль тэдэ һайндэрнүүдэй нэгэниинь боложо тодороо.

Р. РАДНАЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Захааминай районой Санагын соёлой байшангай лимбэ дээрэ наададаг үхибүүдэй ансамбль. 2. Кабанскын районой соёлой байшангайород арадай хүгжэмэй инструментнүүдэй оркестр.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

Совет ажабайдалай шэнжэ шанар

БРИГАДИРАЙ ДЭБТЭР „ХӨӨРЭЖЭ" ҮГӨӨ

Научна суглуулбарида оруулхын тула түсэблэлгын дүршэл тухай статья бэшэхыень Байгал-Амарай түмэр замай барилгашан, хабсаргагшадай бригадир И. Варшавскида Алас-Дурнын социологууд дурадхаба. Барилга-хабсаралгын 567-дохи поезд доторoo һаяхан лэ гээгдэнги гэжэ тоологдодог байһан хүдэлмэришэдэй энэ коллектив эрдэмтэдэй анхарал яахадаа татаа гээшэб?

Яаралгүй, намдуу зантай Иван Николаевич ТАСС-ай корреспондентдэ зузаан дэбтэр харуулаа һэн. Табан жэлэй саада тээ энэ дэбтэр эмхилжэ байхадаа, һүүлдэ энэмнь научна документ болохо юм гэжэ Варшавский мэдээгүй. Тус дэбтэр нраад үзэе:

«Хүдэлмэриин түрүүшын халаан, хүлеэгдээгүй түрүүшын һониндууд. Бригадын олонхи гэшүүд түмэр замай ажал огто мэдэхэгүй байшоо».

1976 оной январь соо иигэжэ бэшээтэй. Ямар коллективые даажа абаһанаа Варшавский мэдэхэ байгаа ааб даа. Үнэн дээрээ бүришье бэрхэшээлтэй һэн. Гушан хүнэй дүрбэниинь лэ түмэр замда хабаатай мэргэжэлтэй байгаа. Ажалдаа гарангүй байха, ажалай журам эбдэхэ бусад ушарнууд олон һэн. Тиимэһээ мүрысөөндэ эгээн һүүлшын һуури эзэлдэг байгаа.

Юунһээ захалха гээшэб? Ажалдаа гарадаггүй, ажалаа мэдэхэгүй хүнүүдые үлдыш гэжэ заримашуул дурадхаба. Тиигээ һаа, бэлэн һэн ааб даа. Гэбэшье коммунист Варшавский ондоо арга шэлээ. **«Байһан лэ хүнүүдээрээ хүдэлхэб»,** — гэжэ гурба һарын үнгэрһэн хойно тэрэ дневник соогоо бэшээ һэн. Бригадын гэшүүн бүхэнэй мэргэжэл шадабариин, юрэнхы эрдэмэй, соёл болбосоролой хэмжээе дээшэлүүлхэ гэжэ хараалһан коллективэй социальна хүгжэлтын табан жэлэй түсэб табигдаба.

Бригадирай дурадхалые һайшаажа, нэгэн дуугаар баталан абаба. Орёо техникэ шудалжа, мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ эхилбэ. Хүдэлдэг залуушуулай үдэшын һургуулида, дээдэ һургуулинууд ба техникумүүдэй заочно отделениинүүдтэ бригадын олон гэшүүд һуража захалаа. Коммунис ажалай һургуулида булталаа ябадаг болобо.

«Поезд доторoo нэгэдэхи һууриида гараабди. Энэ һууриияа алдахагүйбди гэжэ хүбүүд хэлсэнэ. Хүсэһэндөө хүрэжэ шадаха байһанаа ойлгоо гээшэ». Түрүүшын амжалта түйлатарнай ехэхэн саг үнгэрөө. Бригада доторoo мүрысөө эмхидхэнэбди, һара бүри үнгэргэгдэдэг суглаан дээрэ хубиингаа уялга дүүргэһэн тухайгаа тоосодог болообди. Бригадна подряд нэбтэрүүлээбди.

Н. Злобиной онол аргаар хүдэлжэ, Тындэ станци дээрэхи зам хабсаргаха болзор хоёр дахин хороогообди. Ти... гэжэ үгэдөө хүрэһэн байна... ди: поездын бригаданууда... хоорондохи мүрысөөндэ ... лоо һарын туршада түрүүл... ябаабди.

«Бригадынгаа табан жэл... ойдо бэлдэжэ байнабди! Н... хэдэйнгөө урда гараад, ю... гэжэ хэлэхэ гээшэб?» 1981 оной январиин тэрэ үдэш... бригадирай хэлэхэ юум... олон байгаа. Табан жэл... туршада барилга-хабсарал... гын хүдэлмэриин үнэ сэн зү... мянга шахуу түхэригөөр... доошолуулжа, табан жэлэй... гээ түсэб коллектив болзор... һоо жэл хахадаар урид дүүр... гээ. Н. Ягосфаров, В. Нови... ков, М. Зорин, Г. Луговая, А. Саврицкая, П. Балан гэ... шэд барилгала хүдэлхэ... ерахэдээ комсомолшууд бай... һанаа, мүнөө булта комму... нистнууд болоо. Байгал-Ама... рай түмэр зам барилгада ех... хубитаяа оруулһанайнгаа түлөө бригадын гурбадахи гэшүүн бүхэн СССР-эй ор... ден болон медальнуудаар шагнагданхай, харин А. М. Зорин Ленинскэ комсомолой шангай лауреат болоо.

Техникум заочноор дүүр... гэһэн зургаан хүбүүд мастер... нууд, прорабууд ба брига... дирнууд болоо. Түмэр замай түбэй участогай барилгашан Г. Луговая гэгшые арадай депутадуудай Амарай областной Советдэ, Н. Ягосфаровые — Тындын городской Советдэ, И. Варшавскиие — БАМ-ай транспортна барилгашадай дорпрофсожой президиумдэ һунгаба.

Бүри һаяхан иигэжэ бэшэһэн байба: **«Партиин XXVI съездын материалнуудые Леонид Ильич Брежневэй элидхэлые бидэ булта ехэ һонирхон уншаабди. Оронойнгоо зүүн зүгэй районуудые экономическа талаарнь түргэн хурданаар хүгжөөхэ тухай Байгал-Амарай түмэр зам барилга тухай съезд дээрэ олон юумэн хэлэгдэһэн байна. Тиимэһээ бидэ нэгэ халаа нормо заатагүй дүүргэжэ байха зэргэтэйбди».**

Бригада эгээл иимэ ажаллана. Шэнэ барилга болохо асфальто-бетонно заводой руу түмэр зам татаха зүүрэ болзорһоо урид — гурбадахи кварталда энэ замаар поезднуудые ябуулжа, Байгал-Амарай түмэр замай гол хото Тындые бариха ба болбосон түхэлгэй болгохо хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулха... ли гэһэн уялга хабсаргагш... абаа.

Бригадирай дэбтэр иигэжэ «хөөрөөл» даа. Тэрэнэй эгээл... хуудаһан дээрэ «Бидэ БАМ баринабди. БАМ бидэнии... хүмүүжүүлнэ» гэжэ томоо... бэшэхэдэ болохол байна.

А. КРИВЧЕНКО, ТАСС-ай корр.

Тындэ,
Амарай область.

ХҮН БА БАЙГААЛИ

ҮЗЭСХЭЛЭН ҺАЙХАН БАЙГАЛ

Байгал нуурай эрьедэ, Эрхүү шадархи Лиственичное тосхондо ерэхэ бүхэндөө Сибириин алдарта далайн үзэсхэлэн гоё һайханаар зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлжэ, омогорхон баясадаг байнаб. Юундэб гэхэдэ, сагай уларил ходоодоо нэгэ жэгдээр үзэгдэжэ, һулахан һалхин үлеэжэ, хүхэ номин огторгой дуулим тэнюун байдаг. Миралзаһан долгиһон уһанай нюруу хаха эсхэн, «Бабушкин» гэжэ нэрэтэй бишыхан пароход тамаран дүтэлнэ. Хэдэхэн үдэрөөр Байгалай эрьедэ ерэжэ байхадаа, эндэ, Ангар мүрэнэй эхиндэ, нэгэ адли байхыень огто хараагүйб. Тэрэ ходоодоо шэнэ, һайндэрэй шэнжэтэй, харалган бүрхэг улариндашье, түүлгэн хүндэ баглагар хара үүлэнүүдэй огторгойе бүрхөөжэ байхадаһаа үзэсхэлэн һайханаар үзэгдэдэг юм.

Байгал нуур хэмжээгээрээ асари ехэ, Өөһэдөөшье бодоод үзэгты, тэрэ 1620 метр гүнзэгытэй. 636 километр утатай, эгээл үргэниинь 80 километр юм. Хэрбээ бүмбэрсэг дэлхэйн ямар нэгэн хооһон хуудам газарта иимэ ехэ жалга нүхэнэй бии болошоо гээшэ һаань, Волго, Днепр, Енисей, Амар, Ганг, Амазонко, Одер болон Сенэ — дэлхэйн бүхы мүрэнүүд олон һарын турша соо тэрэниие уһаар дүүргэхэ аргагүй байна. Уһанайнь иимэ арюун тунгалаг болохын тула мянгаад жэл хэрэгтэй. Байгалай уһа руу хашарһа мүнгэ хаяхада, удаан саг соо яларһаар улам доошоо ородог. Оёортонь дүтэлхэдөө, тэрэ харагдахаа болишодог. Мянгаад жэл соо байхадаашье, уһан Байгалай уһан шэнги арюун сэбэр болохогүйл. Нютагай жолоошод Байгал нуурай уһые машинануудайнгаа аккумуляторнуудта нэмэдэг байна. Байгалай уһан хадаа түрүүшынь гол шэди болоно бшуу. Ушарынь юуб гэхэдэ, Сибириин алдарта далай манай түби дэлхэй дээрэхи бүхы гол мүрэнүүд болон нуур сөөрэмүүд соохи сэбэр уһанай нөөсэнүүдэй табанай нэгэ хубиие хадагалжа байдаг. Энэ уһанай арюун сэбэрые сахин хамгаалха гээшэ гүрэнэй гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Ушарынь гэхэдэ, баян нөөсэ баялигуудтай Сибирьтэ промышленность хурдан түргэнөөр хүгжэдэг. Байгал шадарай байгаалиие, оршон тойронхи нютагуудые арюун сэбэр байлгахын тула 300 мянган дүрбэлжэн метр талмай дээрэ заповеднэ зоно байгуулагдаа. Байгал нуурай бассейнние али бүхы бузарлалгаһаа һэргылхэ сэбэрлэлгын 70 гаран түхеэрэлгэ баригданхай. Байгал соогуур модо урадхуулга хоригдонхой. Оёортонь шэнгэһэн мододые суглуулжа абаха хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Нуурай оршондо модо отололго хизаарлагданхай. Энэ шадархи хүдөө ажахыда агрохимическэ зүйлнүүдые хэрэглэлгэ хоригдонхой. Хоротон шумуулнуудтай тэмсэхын тула биологическа арга хэрэглэгдэнэ. Эдэ бүгэдэ оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалха арга олгоно бшуу.

Үнгэрэгшэ, арбадахи табан жэлдэ нуурай оршондохи байгаалиие сахин хамгаалха хэмжээ ябуулгануудта 60 миллионһоо дээшэ түхэриг гаргашалагдаа. Эдэ бүгэдэ Байгалай уһые арюун тунгалаг байлгаха арга олгоно.

Тэрэнэй агаар хадаа Сибириин далайн, үшөө нэгэ шэди болоно. Арюун сэбэр агаартай байлгаха гээшэ астрономуудай, гелиофизигүүдэй хүсэлэн мүн. Ой тайгын алим жэмэсэй, хушын дабирхайн, элдэб янзын үбһэ ногооной хангал һайхан үнэр хамар сорьёһон юумэдэл үзэгдэхэ. Харин үбэлэй хүйтэн шэмэрүүн үдэрнүүдтэ саһанай хахинахань холо саагуур соностодог.

Гэбэшье Байгал нуурай үзэсхэлэн гайхамшаг юумэниинь юуб гэхэдэ, тэрэ үбэл орой болоһон хойно мүльһэн хүнжэлөөр хушагдадаг. Бүхы Сибириин хүйтэн шэмэрүүн жаваараар үлеэлгэжэ байхада, тэрэ үшөөл хүрөөдүй байдаг юм. Зүгөөр дулаан оронһоо шубуу шонхорой ниидэн ерэжэ, ой тайгые үни, хада нойрһоонь һэрээгээд, тэрэнгиин удайран харагдаха үедэ, хабарай тарилгын хэгдэһэн хойно тэрэ бүхэ нойроор нойрсожо байдаг. Эндэһээ эхи абадаг ори ганса мүрэн — Ангар мүн лэ хожомшог болоһон хойно мүльһэн хушалтаяа хандаг юм.

Ольхон арал шадар эгээл гүнзэгы — 1620 метр. Бүмбэрсэг дэлхэйн бусад нуур сөөрэмүүдтэ, гол мүрэнүүдтэ ажамидардаггүй хабшаахайнууд, загаһад, хаб загаһад эндэ байдаг. Эндэхи амитадай аймаг гансал Байгал нуурта хабаатай. Эгээл иимэһээ 23 мянган кубометр уһа багтаамжатай энэ асари ехэ аквариум хадаа байгаалиин лаборатори, эрдэмтэдэй ехэ нөөсэ болоно.

Байгал нуур эди шэдитэй юм. Тэрэнһээ балгашье уһа ууһан хүн һөөргөө хэзээ нэгэтэ ерэхые заабол хүсэдэг. Буртаг ой модоор бүрхөөгдэһэн тэрэнэй эрьенүүдтэ ерэхэдээ, дахинаа гайхахаш, һайшаахаш.

Марк СЕРГЕЕВ, уран зохёолшо. (АПН).

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ДААМ

ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЫН ҺУРГААЛ

Буряадай АССР-эй даам наадагшадай федерациин түрүүлэгшэ, СССР-эй спортын мастерта кандидат Феликс Александрович Завалинский ажалшадай дунда даам наадалгые хүгжөөхэ, дэлгэрүүлхэ талаар һүүлэй үедэ эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулна. Тэрэ һаяхана Зэдын районой ажахынуудаар ябажа, даам наадагшадай урда лекци уншаһан, нэгэ доро хэдэн хюлгэ дээрэ наадаһан байна. Жэшээнь, Петропавловкын дунда һургуулиин һурагшадтай хорин хюлгэ дээрэ наадахадаа, тэрэнэйнгээ арбан зургааниинь шүүһэн, дүрбэн уулзалгаяа тэнсэлгээр түгэсхэһэн байба. Тус һургуулиин һурагшад Дымчикова, Дылгырова, Якимова, Щербаков гэгшэд ухаамгай бэрхээр наадажа тэнсээ бшуу.

Мүн «Мир» колхоздо арбан зургаан хюлгэ дээрэ наадахадаа, тэрэ хоёр лэ хүнгэй тэнсэжэ, бусадыень шүүһэн. Нүхэр Завалинский «Урожай» бүлгэмэй Буряадай областной Советэй суглуулагдамал командын 16 барилдаашадтай наадахадаа, зургаан хүниие шүүһэн, долооньтойнь тэнсэһэн, гурбанданиинь шүүгдэһэн байна. Спортын мастернууд Бардамов, Эрдынеев, мастерта кандидат Будаев гэгшэд илажа гараа.

А. ЦАГАНОВ, Зэдын районой спорткомитедэй түрүүлэгшэ.

ТОБШОХОНООР

☐ Олимпиин зунай XXII наадануудта хабаадаһан, уласхоорондын классай спортын мастер Павел Яковлев майн 23—24-нэй үдэрнүүдтэ Рим хотодо үнгэргэгдэхэ Итали — СССР гэһэн уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадаха болобо.

Эдэ үдэрнүүдтэ Донецк хотодо хүнгэн атлетикын олон зүйлнүүдээр оронной дамжуулгын кубогта хүртэхын түлөө хахад финалай мүрысөөнүүд үнгэргэгдэнэ. «Трудовые резервы» бүлгэмэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаһан нютагаймнай хүбүүд, басагад бии. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, Ехэ орон соогоо рекорд тогтооһон Надежда Виноградова, Россиин чемпионууд Наталья Соболева, Николай Суворов, Виктор Бихров гэгшэд болоно.

☐ Май һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ Сочи хотодо РСФСР-эй, Украинын, Москва, Ленинград хотонуудай спортсменүүдэй дунда заншалта мүрысөөн хүнгэн атлетикээр үнгэргэгдэхэ болоно. Россиин Федерациин суглуулагдамал командын бүридэлдэ нютагаймнай хүбүүд, басагад оруулагданхай. Эдэнэрэй дундаһаа мэдээжэ спортсменүүд Павел Яковлев, Александр Костецкин, Татьяна Позднякова, Сергей Антонов, Ольга Рымарева гэгшэдые нэрлэлтэй.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһан... «Һургуулиин һурагшадай зун» — түрүү бэшэг. Буряадай АССР-эй Верховно Советэй гурбадахи сесси ... хай информационно мэдээсэл. «Тэжээлэй ургамалнуудые саг соонь тарихаһ» ... мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин...

Хоёрдохи хуудаһан... «Вагонууд тухай асуудал яажа шиидхэхэб?» — КПСС-эй Загарайн райкомой пленум тухай тоосоон. «Харгы... салгагүй байһан нэгэ шалтагаан... тай» — Н. Зайцевай статья. «Заха хизааргүй харгы...» — А. Карташовой корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһан... «Нягта хани барисаатай...» — Ш. Гунгадоржын статья (МНР). «Опереттэтэй уулзалга» — Хабаровскын ... жэмтэ комедиин театрай гастроль эхилхэнь. Хилы... саана.

Дүрбэдэхи хуудаһан... Нютаг нютагай һониной дээжэ. Май һарын поэтын ... жэлэл. Мэдээсэлнүүд, сонин холнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Гүрэнэй хилэ» — олон серитэй уран һайханай фильм (2-дохи фильм). «21 оной амгалан зун», (2-дохи сери). 11.15 — «Звездочка» — үхибүүдэй киноальманах. 12.05 — РСФСР-эй арадай артист Ф. Лузанов наадаха (виолончель). 12.25 — Шэнэ һонин. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «Минии һуурида жагса» — баримтата фильм. 16.25 — «Хүхюун стартнууд».

Улаан-Үдэ. 17.10 — «Байгал» журналай хуудаһануудаар. 17.50 — «Байгал». 18.20 — «Арадай хинагшадай булан». 18.45 — «Барилгашан болохол һэм» — киноочерк. 18.55 — «Дуунтай уулзалга» — гэһэн циклһээ дамжуулга (буряадаар).

Орбита. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Тарногиин ульгэр» — баримтата фильм. 20.10 — Политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Летуновой хөөрөөн. 20.40 — «Полоса допустимого» — теле-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35 — «А ну-ка, девушки!» — телеконкурс. Забһартань. — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Бидэ БАМ баринабди». 13.30 — «Расписание на завтра» — уран һайханай телефильм. 14.50 — «Ленинградай гургалдайнууд» — фильм-концерт. 15.40 — «Угрюм-река» — олон серитэй уран һайханай фильм. «Крах» (4-дэхи сери).

Улаан-Үдэ. 17.00 — «Уридшалан хараха» — киноочерк.

Орбита. 17.10 — ЦТ-гэй ба ВР-гэй хүүгэдэй Ехэ хоорой багашуулай бүлэгэй концерт. 17.20 — «Москва шадархи уулзалганууд». 17.55 — «Спорт-клуб». 19.15 — «Татарай АССР-эй арадай артист Ренат Ибрагимов дуулаха» — фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Ш... — киноочерк.

Орбита. 20.00 — «Хойто ... гэй угалзанууд» — эрдэм ... гэрүүлгын фильм. 20.20 — Баскетболоор Европын ... пионат. Эрэшүүл. Итали — СССР. Забһартань — 21.0... «Амгалан нойрсогты, бя... шуул!». «Осьминожки» ... мультфильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Турциин ... зохёолшо Назым Хикмет... пьесэнүүдээр уран һайханай фильм (1, 2 серинүүд).

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, перевод — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.

Н-01581. Заказ № 123. Индекс 5901.